NĂM THỨ MƯỜI LĂM — SỐ THỨ 2977 MỖI SỐ : 0$04 NGÀY CHỦ-NHẬT 20 FÉVRIER 1927

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 6161

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng. Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :

Une seule insertion.	0$30 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales.	1$50 le c/m
Petites annonces classées.	0$20 la ligne

Cái thói khinh sinh tự sát ở xã-hội ta

II

Còn đến những bậc hiệp-sĩ ở đời Xuân-thu và đời Chiến-quốc ngày xưa, là vì cái lòng trọng khí tiết, trọng danh-giá, trọng tín nghĩa lại có phần hơn tính mệnh con người, cho nên mới làm nổi những việc xuất sắc phi thường, để tiếng thơm ở trong lịch-sử, Ở Nhật-bản thì cái đội cảm-tử mấy năm trước, và mọi người chết theo vua mới đây, là bởi cái lòng nhiệt-thành yêu nước và cái lòng cảm niệm ơn vua, cho nên mới liều bỏ tính mệnh làm được những việc người khác không dám làm thêm sự vẻ vang cho dân-tộc. Chết như thế mới thật là chính-đáng, thật là quí-báu, đã toàn được danh tiết cho thân mình, mà lại có bổ ích cho nhân tâm thế đạo, có công với nhân-quần xã-hội thật là to, chết mà để thương để nhớ để ngợi để khen, người xưa có nói thà làm hòn ngọc mà bị vỡ nát, còn hơn làm hòn ngói mà được vẹn toàn, thật quả có như thế.

Còn những người biện lý không tinh, thấy nghĩa không minh, không biết cân nhắc nặng nhẹ, không biết suy nghĩ sâu xa, vì trái ý một tí mà sinh lòng chán nản, bất bình một tí mà đem dạ oán hờn, rồi hăng tiết nóng gan, làm càn làm bậy, chết vẫn là một việc khó mà người dám chết vẫn là người có can đảm hơn người mà chết như thế thì là cướp công cha mẹ vỗ nợ non sông, trong thì để mối sầu thảm cho gia-đình, ngoài thì thêm một sự hư hỏng trong xã-hội, thành ra giết mình đi để thành sự bất nhân, bỏ sống đi để lấy điều phi nghĩa, chết như thế thì còn quí báu nỗi gì.

Hãy xem ngay như nho giáo rất là trọng sự tử tiết, ghét người thâu sinh, (như cầu gặp khi hoạn-nạn, không nên tìm cách không chính đáng để cầu thoát khỏi; thấy việc nguy biến, thì phải liều bỏ tính mệnh của mình đi; trong kinh chuyện những lời nói như thế thật nhiều, thuật không hết được), mà trong sách Hiếu-kinh lại nói: «Mình mẩy da tóc là chịu của cha mẹ, tự mình không dám làm hư nát đi», lại nói: «Hay hung hăng, ham tranh đấu, làm nguy đến cha mẹ, là người bất hiếu.» Gia-giáo rất trọng linh-hồn, rẻ khu xác, mà cũng cho những người khinh sinh tự sát là trái với lòng hiếu sinh của thượng-đế, là một tội ác rất to. Thế thì những người tham luyến sống thừa, gặp việc đáng chết mà lại không chết, đã đành rằng có tội; còn những người không đè nén được khách khí, gặp việc không đáng chết mà lại chết, có được gọi là không tội ư. Người xưa có nói: « Có cái chết nặng hơn núi Thái, có cái chết nhẹ hơn lông chim hồng», núi Thái với lông chim nặng nhẹ khác nhau, không phải là ở sự chết, mà cốt ở cái duyên cớ vì sao mà chết. Mong rằng những người có trách nhiệm giáo-dục ở trong gia-đình và những người cầm quyền giáo-dục ở chốn học đường, đừng coi việc ấy làm thường làm khinh, phải nên để ý phòng giữ trước, tưởng thường nên nhắc đến cái vấn-đề ấy rồi giảng dụ nghĩa-lý cho con em nghe, cho họ hiểu thấu đường hơn thiệt, lẽ phải chăng, may ra cái phong-trào ghê gớm ấy đương buổi mới nhóm lên, có thôi bớt đi được dần dần, mà không lây-lan ra mãi, thật là trừ được một mối hại rất to cho xã-hội Việt Nam ta sau này vậy.

Nhân đây ký-giả lại xin nhắc lại cái tục man gở của một vài nước phương Đông xưa kia: ở nước Tàu thì vua Mục-công nhà Tần bắt ba người tôi yêu là anh em một nhà chết để chôn theo; ở nước Ấn-độ thì chồng chết vợ phải chôn theo, đó là một tục tàn ác không có nhân đạo, không phải nói thì ai cũng phải công nhận như thế rồi. Mà ở nước Nam ta, thì từ đời thượng cổ, tục ấy cũng vẫn không có bao giờ, thật là một việc vẻ-vang ở trong lịch-sử. Vả lại, trong luật ta rất trọng việc quyên sinh, phàm bức lặc người khác đến chết, đền tội rất nặng. Người Nam vẫn là một dân tộc biết trọng mạng người, mà hết sức bảo-hộ cho mạng người, thế mà không biết từ đâu mà đến, vì ai mà sinh, tự nhiên đất bằng nổi sóng, sinh ra một việc quái gở lạ đời, một vài người làm đầu, giăm bảy người bắt chước bậy mà làm theo, lâu lâu thành ra thói quen, cứ lây lan ra mãi mãi. Những bọn thiếu niên nam nữ hãy còn non người trẻ dạ, không biết suy tính sâu xa, không biết nghĩ rằng đầu còn xanh, tuổi còn trẻ, bước trước còn dài, trong thì nhà, ngoài thì nước, thật có sự trông cậy lớn ở mình, thế mà chỉ nhân một sự cỏn con, mà không hề đoái tiếc, nỡ đang tay cắt đứt cái tuổi xuân, đã cô phụ tấm lòng trông cậy của nước của nhà, mà lại gây nên cái thói hư hại ở trong xã-hội. Chỉ tưởng rằng chết đi cho thoát thân, cho rảnh thân, chớ không nghĩ rằng chết như thế đã là thiệt thòi vô ích, mà lại mang tội về sau với xã-hội đồng-bào. Vậy tôi không dám nói rằng việc chết là việc dễ, người có gan dám chết, không phải là người không có khí cương quyết hơn người, nhưng tôi nhắc lại rằng trước khi làm cái việc hệ trọng như thế, phải biện lẽ cho tinh, thấy nghĩa cho minh, phải cân nhắc kỹ càng, suy sau tính trước, khiến cái chết thật có giá trị mà không để chút gì hối hận về sau.

H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 17 Février 1927

Nước Pháp

Bản giao ước thương mại Pháp-Đức

Bản giao-ước thương-mại tạm thời Pháp Đức gia hạn ba tháng, miễn là các khoản của nước Pháp xin hoán-cải về thể lệ rượu vang Pháp nhập-cảng nước Đức, sẽ được ưng chuẩn trước ngày 31 mars.

Các bản luật về việc binh gia

Tại ban hội-đồng của thứ-dân nghị-viện coi về việc binh-gia, M. Painlevé có ngỏ sẽ xin nghị-viện đầu phiếu ưng-chuẩn các bản luật về việc binh; trước khi nghị-viện giải-tán, quan thống-chế Foch có trình bày về mọi công việc của hội-đồng các quan đại-sứ, và có nói nay có thể cho nước Đức là đã triệt quân bị rồi, song đối với một nước dân số 70 triệu người, thì vẫn còn phải trù tính các phương sách phòng bị.

Tại hội đồng liên hiệp lao-động

Ban trị sự của hội đồng liên hiệp lao-động đã xét giấy của hội liên-hiệp các viên chức nhà-nước xin vào hội. Về đằng đại cương, thì ban ấy đã ưng thuận; trong một kỳ hội-đồng sau của hội tổng liên-hiệp sẽ ấn định cái thể lệ vào hội.

Đảng xã hội cấp tiến

Tại ban trị-sự của đảng xã-hội cấp tiến, M. Maurice Sarraut đã so sánh cái chủ nghĩa của đảng cấp-tiến với cái chủ nghĩa của đảng xã-hội, ông trách đảng xã hội cho việc phải đảng cạnh-tranh, việc cách mệnh, việc bọn thứ dân thống-quyền là sự tiến-bộ, thành thử đảng xã-hội với đảng cộng-sản chỉ khác nhau có cái danh hiệu mà thôi. Tuy vậy, đảng xã-hội, và đảng cấp-tiến, có thể vượt qua các việc tranh biện về đường chủ nghĩa, mà hiệp lực với nhau để dự phần vào một cái ý tưởng chung, mà đối phó với mọi việc khó khăn ngày nay.

Sau ban trị sự có ưng chuẩn một khoản phản kháng việc gia-hạn nghị viện, và xin kíp bàn đến việc sửa đổi cái thể lệ bầu-cử.

Việc gia hạn nghị-viện

Tòa nội-các quyết nghị rằng trước khi nghị-viện quyết-định về các bản luật binh vụ, và việc sửa đổi thể lệ bầu cử, thì chưa giải tán.

Một cuộc hội nghị quốc tế

Các ông chánh phái bộ của tất cả các xứ có chân trong hội liên-hiệp quốc-tế các nhà soạn sách, và soạn bài đàn đã ấn-định các vấn đề sẽ bàn tại cuộc đại hội nghị đến ngày 18 Mai 1927 sẽ họp ở Rome.

Nước Anh

Việc giao tế với Trung-hoa

Tại hạ nghị-viện, M. Chamberlain có công bố rằng lính Anh đem sang Trung-hoa không phải là theo như các giao-ước, nhưng theo như cái quyền của các nước được bảo-hộ tính mệnh kiều-dân của mình.

Việc giao tế với nước Nga

Tại một cuộc hội nghị của đảng *Unionistes*, M. Churchill có nói các cớ tuyệt giao với chánh-phủ Xô-viết, kể cũng không thiếu gì, nhưng chánh-phủ có nhiều lẽ ngần ngại, không muốn trục các đại-biểu thương-mại, và ngoại giao của Nga về.

Nước Thổ

Việc giao tế với Hoa kỳ

Hiện đương điều-đình về việc lập lại cuộc giao-tế với nước Hoa-kỳ.

Nước Đức

Tại nghị viện

Nghị-viện đã bàn sổ chi-thu năm 1927. M Koehler có nói rằng: « Sổ chi-thu chỉ quân bình về bề ngoài đó thôi, vì trong sổ chi thu có dự tính tất cả các số thu nhập cho đủ dùng về các khoản chi tiêu cộng tới 8 nghìn 786 triệu marks kim tệ. Số tiền tổng cộng phải thu vào là 11 nghìn triệu về các thứ thuế với lại ba nghìn ba trăm triệu về khoản bồi thường; ông có nói nước Đức vẫn thành thực hết sức thi-hành các điều khoản bó buộc nước Đức; nhưng ông có ý sợ rằng sang năm nước Đức không thể cáng đáng nổi các khoản trong chương-trình Dawes nữa.

Tại ban hội-đồng xét về sổ chi-thu, ông tiên thẩm ủy-viên sổ chi-thu của binh-gia có nói các số chi-tiêu nhiều quá, vì rằng số quan võ, số binh đóng các nơi và số các đồn đóng binh nhiều quá; ông có xin cử một viên phó thượng-thư chịu trách-nhiệm riêng về bộ ấy. M Gesler đáp lại có nói cái nghĩa-vụ của quan thượng-thư bộ chiến-tranh là phải lợi dụng tất cả các khoản trong hòa-ước Versailles; ông nói các số chi-tiêu về binh gia to là bởi các số dự-tính để chi về việc tập trận và việc mua cơ khí mới; ông có phản đối những tin tức nói về các khí giới bí mật, Ông có nói binh gia không có quan hệ gì với các hội báo thù; ông tỏ ý muốn rằng khắp cả các hạng quân lính cũng được vào các hội thể thao, sau ông có nói nước Đức cần phải bảo hộ đường cương giới của mình theo như các điều khoản trong hòa ước Versailles.

Hoa-kỳ

Về cuộc hội-nghị hạn chế chiến thuyền

M. Kellogg bình phẩm về bức thư trả lời của nước Pháp có nói về việc hạn chế quân bị, hội Vạn quốc chưa làm được việc gì cả. Nếu cái vấn đề hạn chế quân bị về đường hải-quân và đường lục quân và về đường phi quân cũng phải xem xét một lúc thì hàng mấy năm nữa cũng chưa giải quyết xong

Cái vấn đề cao-su

Tại New York một viên cố-vấn tại bộ đại-sứ nước Anh có nói rằng sự hạn chế việc xuất-sản cao-su không phải là bởi cái chánh sách ấn định cái thị giá cao su, nhưng cái mục-đích là giữ cho cái nghề làm cao su khỏi mất lợi, ông có khuyên người Hoa-kỳ nên đem tư bản dùng vào các công cuộc giồng cao su, khiến cho người Hoa-kỳ không những chỉ đứng vào cái phương diện nhà tiêu-thụ mà lại đứng cả vào cái phương-diện nhà sinh thực nữa, như vậy sẽ bớt được các nỗi khó khăn.

Nhật-bản

Quan đại-sứ Claudel

Một tờ báo ở Tokio, có nói rằng năm năm giời quan đại sứ Claudel ở nước Nhật thực là một thời kỳ rất quan trọng cho cuộc giao tế Pháp Nhật, vì tấm lòng thực thà của quan đại sứ Claudel mà ngài hiểu biết được nước Nhật cùng người Nhật và khiến cho người Nhật cũng hiểu biết ngài cùng là nước Pháp. Báo ấy lại kể những công trạng của quan đại sứ Claudel về việc đặt ra các hội *Maisons Françaises* ở Tokio và Kyoto và hội *Maison Japonnaise* ở Paris khiến cho hai nước có thể trao đổi với nhau các điều tiến bộ về đường chính trị. Báo ấy có khen ngợi những bài của quan Claudel khảo cứu về cổ Trung-hoa và các sách cổ-điển Nhật-bản, và nói nhờ về cái học thức mỹ thuật tối cao của ngài, sau này ngài còn giúp được nhiều việc về sự duy trì tình thân ái của hai nước Pháp Nhật. Quan đại sứ Claudel có gửi một bức vô-tuyến-điện từ biệt quốc dân Nhật-bản.

Quan đại sứ Claudel cùng lệnh ái đã khởi hành ở Tokio sáng hôm nay đáp tàu *Korearmaru* đi San-Francisco.

Các vị thượng quan có ra tiễn ngài ở nhà ga Tokio. Trong các vị ấy, có MM. Wakatsuki, Shidehara, bá tước Makino, hoàng-thân Konoye và ngoại giao đoàn. Quan đại-sứ có đến xem một buổi diễn kịch tại nhà kịch Shimbashi, có hoàng thân Konoye cùng đến xem. Quan đại sứ lại dự một bữa tiệc Nhật-bản đặt ra để tiễn biệt ngài. Các báo ở Tokio có đăng những bài tiễn biệt ngài lời lẽ sốt sắng.

Về cuộc hội nghị hạn chế chiến thuyền

Các báo Nhật-bản phần nhiều đoán rằng cuộc hội nghị hạn chế chiến thuyền sẽ không thành công, cũng có một vài tờ báo thì nói rằng sau này sẽ hạn chế hẳn chiến thuyền.

Úc-đại-lị-á

Việc thủy tai

Số người bị nạn về thủy tai ở Queensland nhiều hơn trước, có tin rằng nghề làm đường tổn hại nhiều lắm.

Nghề chăn cừu

Nghề chăn cừu ở Nouvelles Galles du Sud mở mang hơn trước. Số cừu năm nay hơn năm ngoái 7 triệu con, số lông cừu lấy được hơn năm ngoái 25 °/.

Nghề làm mỏ

Vì các viên linh tụ không hợp ý nhau nên việc đình công tại các mỏ ở phía bắc Nouvelles Galles du Sud sắp bãi.

A. R. I. P.

Việc Trung-họa

Ngày 5 février 1927

Việc phòng-bị của Hoa-kỳ

Ở Washington có tin rằng khi M. Thi-thiệu-Cơ sứ-thần Trung-hoa ở Hoa-kỳ xét hỏi về việc hành-động của quân Hoa-kỳ tại Viễn-đông, thì chánh-phủ Hoa-kỳ đáp lại rằng ý Hoa-kỳ không muốn đem quân lên bộ, và khi nào có việc gì nguy-hiểm cho tài-sản, sinh mệnh Hoa-kỳ, thì Hoa-kỳ mới đem quân lên bộ. Còn như mọi việc hành-động của bộ hải-quân, cái mục-đích chỉ là dự bị đó thôi.

M. Thi-thiệu-Cơ không có tỏ ý phản-kháng. Ông nói ý ông chỉ muốn hỏi han cho biết rõ tin tức để báo trước cho M. Trần-hữu-Nhân khỏi phản kháng.

Việc biểu-tình ở Hán-khẩu

Ngày hôm 6 février nhân dân kéo nhau diễu trong tô giới Anh, không xảy ra việc gì lôi thôi cả. Tình thế ở Hán-khẩu vẫn yên.

Việc náo động ở Phúc-châu

Các giáo-sĩ ở tỉnh Phúc-kiến có báo tin rằng tuy bề ngoài tình thế yên ổn, song ở khắp mọi nơi xem chừng vẫn có cái trưng triệu náo động.

Nhiều nhà giáo sĩ đã đến ở Cổ lãng-dư.

Một tin đồn về Thượng-hải

Các hãng điện báo ở Thượng-hải đồn tin rằng Nam-quân đã lấy được Thượng-hải ngày thứ bảy mới rồi. Lại nói rằng Nam-quân thắng trận, là nhờ về các tướng Phùng-tự-Mân và Bạch-bảo San bỏ Tôn-truyền-Phương mà theo về nam quân.

Ngày 16 février 1927

Việc điều-đình với nước Anh

Nhà báo *Presse Associée* báo tin rằng ngày 14 mới rồi báo ấy có hỏi về việc bãi cuộc điều đình với nước Anh, thì M. Trần-hữu-Nhân có đáp rằng các tin ấy là tin đồn sai, M. Trần-hữu-Chân có nói với M. O' Malley rằng vì việc nước Anh đem quân đến Thượng-hải, chính-phủ quốc-dân còn phải xét xem cái tình thế sẽ thay đổi ra làm sao, chứ không phải hai bên bãi cuộc điều-đình. Tuy Trần nói như vậy, nhưng người ta vẫn nói có nhiều điều ngăn trở khiến cho hai bên không ký được giao-ước với nhau.

Chiến sự ở vùng Hán-khẩu

Quân của Ngô-bội-Phu trước ở phía bắc Hoàng-hà hiện đã lui về phía nam và phía tây.

Nam-quân công-bố rằng đã đánh được Thà-châu cách phía đông-nam Hán-khẩu 45 dặm.

Các báo đăng tin rằng quân của Phụng-thiên lui về Thành-châu, mà quân Sơn-đông thì tiến đến gần Khai-phong.

(*Dịch báo Tây*)

Ngày 17 février 1927

Quân Anh

Ngày hôm nay có hai tàu Anh đến Hương-cảng. Ngày hôm nay tàu *Suffolk Regiment* khởi hành ở Hương-cảng đi Thượng-hải. 100 phi-hành-gia đi tàu *Minesota* nay sẽ tới.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ quí báo chỉ bảo cho tôi việc sau này :

Nguyên trưởng-tộc trong họ tôi tự ý đem một cái nhà của ông tổ để lại làm nhà thờ đổi cho một người trong làng lấy một cái nhà khác mà không hỏi ai cả. Vậy nay chúng tôi có thể trục người chủ mới ra khỏi nhà của ông tổ chúng tôi để lại không và có thể kiện người ấy để lấy lại nhà không?

LỜI ĐÁP. — Nếu hội-đồng gia-tộc không ưng thuận thì trưởng-tộc không có phép đổi nhà của ông tổ để lại. Việc đổi ấy *không có giá trị gì.*

Người làng đem đổi lấy nhà thờ họ ông là trái lẽ, vậy trong họ có thể kiện người ấy mà lấy lại được. Nay trong họ chỉ việc kiện người ấy về việc nọ tại tòa án tỉnh, người ấy sẽ phải gọi trưởng tộc ra đối chất và trưởng tộc sẽ phải trả lại người ấy cái nhà kia và có khi lại phải bồi thường cho người ta nữa.

Ph. h.-L.

Các tin lạ trong thế-giới

Một sự nhanh chóng lạ thường của kỹ-nghệ Gia-nã-đại

Một tờ báo ở Gia-nã-đại có đố các nhà kỹ-nghệ Gia-nã-đại trong một ngày giời làm thế nào mà lông cừu dệt thành vải, và may thành áo, thì các nhà kỹ-nghệ Gia-nã-đại đã làm được đúng như lời đố ấy. Hồi 5 giờ sáng ở Brantfort người ta đem 4 con cừu đi gọt lông, chưa đầy một nửa giờ đồng-hồ, thì lông cừu giặt xong và đã đem nhuộm. Đoạn lại đem gỡ, đánh sợi và dệt thành vải. Vải ấy giao cho thợ may, may ngay thành áo. Áo may xong, cho tàu bay đem đến trường đấu-xảo Québec, thì cũng ngày hôm ấy hồi 8 giờ 45 chiều quan phó tỉnh-trưởng Perodeau đã khoác cái áo trên người. Nhanh chóng lạ thay.

Điện-tín Saigon

Saigon ngày 18 février

Quan Thống-đốc Bonamy do bộ Ngoại giao và bộ Thuộc-địa ủy đi phái bộ tại Viễn-đông để xét những vấn-đề thuộc về cái chính sách ngoại giao của các nước lân bang với Đông-dương. Ngài ở Nam-kỳ trong mấy bữa tất đã khảo sát về vấn đề di dân Trung-hoa tại Nam-kỳ. Đến ngày 22 février, M. Bonamy sẽ cùng với quan quyền Toàn-quyền sang Cao-mên để khảo sát về vấn đề ấy rồi mới ra Bắc và sang Tàu.

Sáng hôm nay quan quyền Toàn-quyền Pasquier và quan Thống-đốc Nam-kỳ đã chủ lễ xây viên gạch thứ nhất cho nhà thương của de la Souchère tặng tỉnh Biên-hòa làm tại Long-thành.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

VĂN UYỀN

Khuyên quyên-trợ chẩn cấp lạo dân ca

Người cùng giống cùng trong đất [nước
Cùng trăm rằm trong cuộc vuông [tròn,
Một thuyền một hội, sinh tồn,
Khi vui đã vậy, khi buồn làm sao?..
Đê vì nước tràn vào nên vỡ,
Tại ngành lưu, bởi vạ sông Hồng,
Người xưa thất sách, tranh sông,
Luống công Tinh-vệ, nỗ lòng Phùng di!
Nước đã vỡ tràn đê lai láng,
Miền thôn dân kinh hoảng ngẩn ngùng
Kìa làn nước cỏ mênh mông,
Khôn đem mây thịt, ngăn dòng nước sa!
Nào những chỗ cửa nhà ngập lụt,
Kẻ vẩn vơ sùi sụt trên đường,
Gò cao, lên tạp, tựa nương,
Nắng mưa tầm tã, gió sương dãi dầu,
Nào những chỗ quán cầu trôi chảy,
Kẻ tìm nơi để lấy nương thân,
Băng-khuâng, nước đã đến chân!
Trẻ già, nhớn bé muôn phần xôn xao!
Nào những kẻ sớm chiều than thở!
Gặp phải hồi sóng lở cát bay,
Hay chăn gà tết năm nay,
Lễ ông Thần-thầy tại ai? không thành,
Nào những kẻ lênh đênh xiết kể,
Gặp phải cơn binh địa ba đào,
Hay vì ông Thủy ghen nhau?
Thua cơ, tức nước chạy liều thế chăng.
Nghĩ những chốn dân làng nghèo [khó!
Cảnh tiêu điều còn có sửa đâu!
Trên sàn bò gối trông nhau,
Đường chan chứa, nỗi nông sâu chạnh [lòng..
Quan trên kíp dủ lòng nhân tuất,
Bậc thượng lưu điều tất thương [lường.
Thuyền từ rộng cánh buồm dương
Ra tay cứu vớt lên đường khó khăn.
Lại nhờ lượng trên quan bảo hộ,
Giúp người Nam mà tỏ lòng chung,
Tình tòa thương lượng công đồng
Ra ơn phủ-tuất khắp cùng quần con.
Tuy ngập lụt mừng còn đầy phúc,
Gặp hội này có Phúc-tinh coi,
Cá mè xưa những đỏ đuôi,
Dân nay lai láng, còn nơi nương nhờ.
Cái tai biến là cơ hội vận,
Nhẽ nào còn ân hận chi ta,
Tiếng tăm con mẹ con cha.
Ơn trên nên phải trông mà giúp nhau,
Nghĩ đến nghĩa đồng-bào lai láng,
Nhẽ nào nên, yên lặng làm thinh,
Cứu người qua bến linh-đinh,
Cho toàn nhân loại hiển vinh với giời.
Này trên những bậc người hiền thiện
Đấng quan thân, thức kiến đã hào,
Ơn to chức trọng quyền cao.
Thương dân trước đã đứng đầu làm [gương;
Vậy những bậc sĩ thương phong- [phú,
Vẫn sẵn lòng chăm chú làm nhân,
Thấy nay tình cảnh của dân.
Chắc rằng sông sẽ có phần cứu cho.
Vậy những bậc giời cho hào hữu
Vốn tiếng tăm phúc hậu xưa nay,
Thấy nay nông nỗi dân đây,
Chắc là rộng thảo ra tay giúp cùng,
Vậy những bậc có lòng nghĩa hiệp,
Thói văn-minh, sẵn xếp sạch lòng.
Thấy nay dân sự cơ cùng,
Chắc không bó gối ngồi trông được [nào,
Này những bậc anh hào thế tập,
Nếp hào-hoa, chu cấp cho người,
Thấy nay dân sự tơi bời.
Chắc không ngoảnh mặt mà thôi đâu nào,
Những bậc vốn giàu điều đạo đức,
Có gia tư họ thức cũng nhiều.
Thấy tình dân lụt ngặt nghèo,
Hẳn câu tế-chúng là điều nhớ lâu;
Những bậc có ngôi cao dân xã,
Vẫn tiếng tăm kẻ cả có ràng,
Thấy nay dân lụt khốn cùng,
Hẳn lòng lạc-thí là lòng bản nhiên;
Bậc đức phụ vốn nền phú-rụ,
Sẵn bằng tâm cứu độ mọi nơi.
Dân nay gặp cái tai giời.
Hẳn là cũng sẵn của-lời giúp chung;
Dòng nữ kiệt vốn lòng thanh liệt,
Chăm mở mang danh tiết cho đời,
Dân nay gặp phải vận giời.
Hẳn là gắng sức giúp người mấy cam,
Những bậc đã bằng chăm phổ hộ,
Cửa từ bi tế độ thông linh,
Chăm mong cứu khổ độ sinh,
Hẳn nay giơ đuốc Quang-minh thi cùng;
Những bậc vốn theo ròng giáo phái,
Chốn nhà chung tổ giải sự lành,
Chăm vì nhân đạo hiếu sinh,
Hẳn nay đương ảnh sao thánh giúp rồi,
Người sẵn dạ nghĩ lời làm phúc,
Tô tượng vàng và đúc chuông to,
Dân nay gặp phải cơ lo.
Lòng từ bi hẳn độ cho gấp mười,
Người sẵn dạ giữ nhời tinh đức,
Làm quán cao và bắc cầu dài,
Dân nay gặp lúc lụt hoài,
Lòng nhân huệ hẳn ra ngay đáng nghìn;
Những bậc đã làm nên tổng lý,
Phúc rồi rào nên quý nên sang,
Dân nay lai láng bàng hoàng.
Hẳn là sớm đã cưu mang mới đành,
Những bậc vốn có danh đức tính,
Chăm lửa hương lễ thánh cần thần,
Lòng mong độ thế cứu dân.
Hẳn là sớm đã chu toàn hết lòng;
Nay những kẻ chăm mong nghề nghiệp,
Tiền trong tay kế tiếp làm ra.
Sẵn lòng cứu giúp người ta,
Lúc này hẳn chẳng nghĩ mà tiếc đâu;
Này những kẻ rồi rào tư bản,
Lỗ tiền chén để sẵn mấy liền.
Cũng chừng đợi dịp làm nhân.
Lúc này hẳn cũng có phần buông ra.
Giời hậu đãi người ta lắm lắm.
Sinh cho loài, mà rắm phần riêng.
Muôn loài nhường có khôn thiêng,
Càng loài nên phải giữ giềng mới nên,
Bởi cơ hội làm nên nông nỗi,
Ai còn cam dạ tối lòng hèm.
Ấy ai ra sức trông nom.
Nguồn ơn đằm thắm, trăm năm lâu dài,
Người một hội mà nay gặp thế,
Ai còn đang mải ghé tai u,
Ấy ai? ra sức vun thu.
Bỏ trăm cứu với nghìn thu nhẹ nhàng,
Lòng chẳng nghĩ tham vàng bỏ nghĩa,
Miệng hẳn không khoe mẽ có dành,
Thực lòng làm phúc cho đành,
Trên cao hẳn có xanh xanh soi cùng,
Người đã nặng tấm lòng nhân đạo.
Ai là không thơm thảo nghĩ xa,
Giúp người mà bỏ của ra
Phúc người lại cũng phúc ta thiệt gì?
Nghĩ nay dân gặp khi cơ nhỡ
Mừng cho dân gặp gỡ hồi may
Bảo-dân có chính sách hay
Tuất dân lại gặp có ngày tựa nương.
Trên quan đã công bằng chính đại
Lượng hải hà rộng rãi bao la
Mừng thay! là phúc dân ta
Một hồi được thấy, điều là liêm minh.
Hội Cứu-tế công trình rộng mở
Sức tán thành nhờ ở các quan
Đại-ban liền đến tiểu-ban
Tòng công thiện mới, nghĩa đoàn thể chung.
Nhờ những đấng sẵn lòng bác-thi
Cái tự do chủ nghĩa quang-minh
Chuông vàng vang động nam-minh
Gọi hồn ái-chủng hò danh hợp quần
Sổ quyên đã nhờ ơn giao phó
Hội khuyến quyên xin tỏ mấy lời
Xin ai! nhớ để vào tai...
Chỉ công đức ấy lâu dài vẻ vang.

Cúc-đình. Phạm-nguyễn-Cáp

Bổ chính

Bài văn «Tế nha phiến hung-thần» đăng ở kỳ báo hôm thứ sáu, 18 février, giòng thứ nhất: Cung duy tôn thần: Tai tiếng hoàn cầu... xếp bỏ sót chữ «Tai» vậy nay bổ chính.

VIỆC HANOI

Les bureaux de la Direction, de l'Administration et de la Rédaction du T.B.T.V. et du Học báo sont transférés Jules Ferry n° 66bis et 68. Entrée de la Rédaction n° 39 rue Lambiet.

● Sở báo T.B.T.V. và Học-báo mới dọn sang phố hàng Trống số 68. Tòa soạn có cửa riêng vào đàng phố nhà thờ, số 39.

Hàn-biểu

7 giờ	20 độ
15 giờ	24 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	13$20
nhì,	12 60
ba,	11 80
Thóc hạng nhất,	7 50
Bắp ngô	7 80

Giá bạc. — Kể từ ngày 19 Février 1927 giá bạc ở kho Nhà nước định là 13 f, 30.

Thời giá quốc trái:

Ngày 15 Février 1927

5 °/.	hoàn dần		66 f. 75
5 ½ °/.	hoàn dần		81 f. 00
4 °/.	vĩnh viễn	1917	55 f. 40
4 °/.	»	1918	54 35
6 °/.	»	1920	77 f. 80
5 °/.	hoàn dần	1920	82 f. 90
4 °/.		1925	86 f. 40

Ngày 18 Février 1927

3 °/.	vĩnh-viễn	52 f. 30
5 °/.	1915-1916	66 f 80

Tin thư. — Tàu *Azay le Rideau* mang thư sang Pháp trừ các vật có khai giá không kể, đến ngày 20 février hồi 7 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 19 février.

Trong ngạch cai trị. — M. Gombaud Saintonge phó cai-trị hạng nhất, tòng sự tại tòa Thượng-thẩm, nay theo như đơn xin, được để tùy quyền quan Thống-sứ bổ dụng.

Có lẽ M. Cordier, đốc học trường Pháp-Hoa ở Vân-nam sẽ đổi về làm chánh phòng thông-ngôn ở tòa Thượng-thẩm.

Số người Bắc-kỳ sang bên Tân-đảo. — Trong một năm 1926 mà số người Bắc-kỳ đi làm phu phen ở bên Tân-đảo cộng được một vạn 8 nghìn 870 người là 16.202 đàn ông, 1.884 đàn bà và 784 trẻ con.

Đã có BÌNH SƠN LÃNH YẾN thứ II 0$06

Cuộc đấu xảo con nít. — Ta mới nghe nói đến ngày 24 février này tại tòa xã trưởng Saigon có cuộc đấu xảo con nít đã lấy làm mừng cho vấn đề nuôi con trẻ ở xứ này, nhưng té ra không phải là cuộc đấu xảo con nít Annam.

Cuộc đấu xảo ấy nay hỏi rõ ra là cuộc đấu xảo mở riêng cho các đàn bà Pháp mà thôi, và do hội âm-nhạc và hội Bảo-anh Saigon đứng chủ trương. Từ xưa đến giờ ở bên này mới có một cuộc đấu xảo như thế là một. Nhưng vì thử ở Hanoi và các tỉnh, các hội ta cũng mở ra một cuộc đấu xảo nghề nuôi con trẻ Annam như thế thì có ích cho sự truyền bá vệ-sinh lắm. Ở các nước bên Âu-Mỹ, phép nuôi con đã khéo lắm và các đàn bà nuôi con không mấy người là không biết vệ sinh, mà các hội từ thiện hoặc nhà nước còn năng mở ra những cuộc đấu xảo như thế, huống chi ở xứ này nghề nuôi con rất cẩu thả, người làm mẹ không biết vệ-sinh là cái gì, thì các hội ta chẳng nên bắt chước mà mở một cuộc đấu xảo như thế ru?

Tòa án binh. — Đến thứ năm 3 Mars này, hồi 7 giờ rưỡi, tòa án binh sẽ họp để xét xử các việc sau này:

Việc Clarion, lính thuộc-địa thứ chín phạm tội cố ý đánh người bị thương không làm lụng gì được trong 20 ngày.

Việc Zalenski, lính lê-dương phạm tội đánh người, ngoài giờ làm việc.

Việc Marchand, lính lê-dương phạm tội ngủ trong khi canh gác và khiếm khuyết chức vụ.

Việc Đỗ-văn-Ứng lính khố đỏ, phạm tội ăn cắp nhà binh.

Ngạch quan lại. — M. Hà-công-Ngọ, tri châu Mai, (Hòa-bình), hết hạn nghỉ, nay lại bổ chức cũ, thay M. Hà-công-Tân, bổ làm phó tri châu châu ấy.

M. Hoàng-văn-Tạ, tùng bát phẩm văn-giai (8.2), chánh tổng Thương-giáo, châu Cạo-rã (Bắc-kạn) được bổ làm châu-úy ở Pac-nam.

Ngạch bào-chế. — M. Ng-Lương, bào chế thì sai hạng tư ở Thái-bình, được nghỉ 3 tháng không lương.

Sách dạy đánh chầu . . . . . 0$40

Mẹ nuôi với con nuôi. — Mới rồi Mme Nguyễn-thị-Nam, tức là Nam-xuân, ở số nhà 13 phố hàng Quạt, có đơn thưa con nuôi là Nguyễn-thị-Hảo, về việc bội tín lấy các đồ tư trang và quần áo giá đáng linh 200 đồng mà đi mất. Nay thị Hảo đã bị bắt, hỏi thì thị Hảo khai rằng thị vốn là con nuôi bà Nam đã 10 năm nay, lại dạy cho làm nghề con hát. Bà ấy đối với thị Nam không có điều gì cả, duy cách hai tháng trước đây, thị Hảo có tiếp được một cái thư của bố đẻ ở Huế nhắn rằng mới bị ốm nặng, bảo thị vào ngay. Thị nghĩ chỗ phụ tử tình thâm, nên xin phép mẹ nuôi cho vô Huế thăm bố, nhưng mẹ nuôi nhất định không cho phép, lại đánh đập nữa. Bất đắc dĩ thị phải cứ liều đi, ngày 17 tháng chạp năm ngoái, hồi 6 giờ chiều, thị sắm sanh đem một cái va-li của thị trong có đựng 2 cái quần vải trắng, một cái quần satin thâm, một cái quần lụa trắng, một cái áo the xanh, một cái the đỏ, còn mình thì mặc một cái quần linh thâm, một cái áo nhiễu xanh, một cái áo satin thâm lót vàng, một cái khăn quàng đen, cùng đeo đôi hoa tai vàng của thị, cùng cái nhẫn của nhân tình thị là Đỗ-hữu-Sáng cũng là bạn hát cùng rạp làm quà cho thị. Ngoài giá thị không lấy gì của mẹ nuôi cả. Tuy vậy thị Hảo hiện đã bị tống giam để xét xem hư thực thế nào.

Hỉ tín. — Bản quán tiếp được tin mừng rằng đến ngày 22 février 1927 M. Bạch-thái-Sơ là đại biểu sở rượu ở Phú-thọ sẽ làm lễ thành hôn cho lệnh lang là cậu Bạch-thái-Xuân đẹp duyên với cô Ng-thị-Huấn là lệnh ái M. Ng-văn-Hoan thư-ký sở Bưu-điện Hanoi. Bản quán có lời mừng hai họ và cô dâu chú rể.

DON X, FILS DE ZORRO

Zorro? Zorro? Zorro?

Bà con ta thích xem chiếu ảnh, chắc còn nhớ độ rạp chớp bóng Cinéma Palace Hanoi chiếu tấn tuồng ảnh «Dấu hiệu Zorro» và «Bà chúa kén chồng». biết bao sự rộn rịp nô nức, tiếng đồn khắp tỉnh, đến nỗi người đến xem 7 đêm ngày không lúc nào trong rạp xót chỗ bỏ không.

Bây giờ lại chiếu đến tích chuyện «Con giai Zorro» mà Douglas Faibanks đóng vai chính, chắc cũng lại được bạn xem chiếu bóng lấy làm hoan nghênh lắm

Tích này bắt đầu chiếu từ

Thứ tư 16 đến thứ ba 22 février 1927

Tại rạp CINÉMA PALACE

Tại rạp FAMILY CINÉMA

chiếu tích chuyện Tàu

TIỂU TINH-NHÂN

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

[illegible]

MUỐN MUA: 1° Phiếu Quốc-Trái Đông-pháp trả giá rất cao.
2° Các thứ quốc trái khác cũng mua cả.
HOÀNG-XUÂN-LAN
53 bis, Henri d'Orléans, Hanoi.

Việc mua đất để làm đê. — Chiếu theo tờ thông-tư của quan Thống sứ Robin ngày 28 juin 1926 thì các nhà thầu-khoán phải mua đất hoặc tư hoặc công tính theo thời-giá và bồi thường các thứ hoa màu bị hủy-phá ở những nơi đào đất.

Tiền mua đất và đền bồi các hoa màu phải trả trước khi đào đất.

Tuy nhiên, có nhiều nhà thầu-khoán cứ tự tiện đào đất, phá hủy hoa màu của dân quê, có khi lấy lẽ này lẽ khác để khất làm việc đê xong rồi sẽ tính trả tiền đất và hoa màu. Nếu nhà thầu-khoán cần đến đâu mua đất đến đấy và tính tiền trả ngay cho người có đất thì rất phải, vì năm nay cái tiền mua đất và hoa màu đã tính cả trong cái số tiền trả cho nhà thầu, mà thầu-khoán cứ 10 ngày được lĩnh một lần thì cũng không còn nên lấy lẽ gì mà trì-hoãn không trả ngay tiền đất và hoa màu. Lại nghe nói mấy tỉnh ở gần Hà-thành có mấy nhà thầu-khoán nhờ những người có thế-lực đi hiểu-dụ dân phải bán giá rất hạ cho nhà thầu có nơi thì vịn vào người có thế-lực mà tự tiện cứ lấy không của người ta. Có thực như thế không? Nếu quả như vậy thì thật lại thêm một sự khổ thống cho dân quê ngu-dại nữa.

Cứ xem dân nhà quê thường thường mỗi nhà gia-tư chỉ có độ giăm ba sào ruộng đất, quanh năm trông vào miếng đất còn để kiếm đồng đóng thuế và sinh nhai. Nếu phải người thầu-khoán không có lương-tâm, chỉ cốt làm giàu cho chóng, cứ tự tiện đào phá ruộng đất không chịu đền bồi cho, hoặc giả một cái giá hạ quá cũng là đáng thương tâm cho những người nghèo lại bị thiệt hại cái gia sản cỏn con, ngờ đâu nhà nước làm việc đê có lợi, bỗng dưng vì việc có lợi ấy lại làm tiêu tán cả gia tài mình còn trông mong vào đâu!

Trong tờ thông-tư của quan Thống-sứ về việc nhà thầu phải mua đất và bồi thường hoa màu thì có cái kiểu bản hợp-đồng của nhà thầu khoán mua đất phải cam-đoan với người có đất, tưởng nên dịch đăng như sau này, để cho dân biết quyền lợi khỏi thiệt-thòi.

HỢP-ĐỒNG:

Tên Mỗ... chủ (điền hay thổ) ở xã.... tổng.... phủ hay huyện....; tỉnh.... và tên thầu-khoán thuộc về xã.. tổng... phủ hay huyện... tỉnh??? có cam-đoan với nhau như sau này:

Tên Mỗ thuận cho tên thầu-khoán... được lấy trong ruộng (hay đất) của mình diện-tích là.... (mấy) sào ở xứ.... giáp-giới.... đất hay đất sét cần để làm việc.... thuộc về đoạn.... Những hố đất người thầu khoán đào để làm các công việc ấy không được đào sâu quá (mấy) tấc, hoặc mấy thước tây. Khi những chỗ hố đã lấy đất xong rồi thì cái đất ấy phải trả lại cho người có đất. Người thầu khoán được phép đào đất như vậy thì trước khi đào đất phải giả món tiền mua đất là..... đồng bạc, vậy tên Y làm hợp đồng này làm bằng.

Tờ hợp-đồng này khi đã có chữ quan sứ tỉnh... mới có giá trị. Tờ hợp đồng này do những người ký tên sau này làm ra để làm bằng cớ.

Làm bốn bản tại.... ngày.... tháng....

Đã đọc và ưng thuận
Ký tên: Người có ruộng.

Đã đọc và ưng thuận
Ký tên: Thầu-khoán.

Chữ quan Sứ duyệt y.

Hợp-đồng làm ra bốn bản, một bản người có đất giữ, một bản người thầu-khoán giữ, hai bản để tại Tòa.

Người có đất biết giữ quyền-lợi, đợi trước khi lấy đất được cái tiền mua đất và đền hoa-màu cho mình *thì tránh khỏi về sau khỏi phải theo đuổi kiện-cáo rất phiền-phí, và nếu để về sau kiện-cáo lại phiền-nhiễu cho các quan bản-hạt, và như người thầu-khoán ở tỉnh khác, quan bản-hạt không xử được, tất phải đi kiện tại tỉnh người thầu-khoán có trụ-sở,* nếu chủ thầu chưa lĩnh hết tiền mandat làm đê thì quan bản tỉnh có thể giữ mandat lại để bắt người chủ thầu phải trả tiền mua đất. C. Ch.

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 5 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: [illegible]
Phòng thăm bệnh tại đường GIA-LONG, 23, giây nói số 236

Dời trường. — Trường Sơ-đẳng Nhân-gia phủ Lý-nhân nay dời sang làng Mai-xá.

Của chùa chẳng tha. — Chùa làng Thanh-cù (Hưng-yên) bị mất trộm bụt nay tòa án đã giao cho sở mật-thám xét.

Thưởng hàm. — M. Đoàn-văn-Bảm, chánh tổng Phan xá, quán làng Đại-đình, huyện Tứ-kỳ (Hải-dương), được đặc cách thưởng tùng cửu phẩm văn giai (9.2), vì đã có can đảm đánh bọn cướp ở làng ấy, đêm 12 décembre 1926.

Tiền tử tuất. — Cấp 7 p.50 tiền tử tuất giao cho M. Ng-hữu-Tập, là con M. Ng-hữu-Lục, hàn lâm trước tác (6 1) tri huyện hạng nhất, tạ thế ngày 25 août 1926.

THIẾT-HOA-TIÊN SỬ trọn bộ . 0$97

Việc vua việc quan. — Ai hay đi việc vua việc quan, đi kiện đi cáo, nên mua quyển «Pháp-luật tu-tri», là một quyển sách nói đủ những điều pháp-luật thông-thường giản-dị, có những bài giải-đáp rất hay, những đơn kiện cần dùng và những nghị-định chỉ-dụ đương thi-hành.

Mỗi quyển giá: 0$50.
Ở xa gửi thêm tiền cước 0$20
Mua buôn có tính trừ hoa-hồng.
Bán tại nhà in Nghiêm-Hàm ấn-quán Hanoi.
Ở xa ai hỏi mua xin cứ viết thư cho ông Lê-đình-Kế, thông ngôn tòa Thượng-thẩm Hanoi. 6026

Cái nạn ô-tô. — Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi sở Mật thám đã cho xét về cái nạn ô-tô chết người, ở kilomètre 18 đường Haiphong.

Các tin vặt — Ng-văn-Hương, 18 tuổi dùng giấy giả mạo đi lừa hiệu Gô-đa, Đinh-văn-Lân, 21 tuổi bán bánh tây, quán làng Mỹ-đức, (Hà-đông) ăn cắp quần áo của nhà dệt Muller, Đinh-xuân-Đạo, 24 tuổi, Ng-văn-Cân 19 tuổi, hai đứa cùng làm bồi, một đứa ở Khâm-thiên, một đứa ở phố Soussard ăn trộm quần áo của trường Albert Sarraut, Ng-thị-Lân đầy tớ gái của Mme Ng-thị-Thanh ở hàng Bạc số 96, ăn trộm quần áo của chủ, Trương-văn-Kính bồi ở Him Lâm ăn trộm của hiệu Gô-đa đều phải bắt giam để xét hỏi.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI
Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ «*COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux*».
Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.
Bán tại hiệu bào-chế:
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

ĐẾN GIẦM THÁNG GIÊNG
Kể từ hôm nay đến giầm tháng giêng ta quí-khách nào mua hàng được từ 5$00 trở lên bản-hiệu xin kính biếu một lọ nước hoa thượng hạng. Bản-hiệu lại mới nhận được 500 kiểu bí-tất bằng fil và tơ rất đẹp, vậy xin kính cáo.
V. DEMANGE Hanoi

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ
CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho:
M. LÊ-NGUYÊN-ỨC
61-63, Rue du Coton
HANOI

701

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

MỚI TÁI BẢN
QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ
LỚP ĐỒNG-ẤU
Giá bán 0$10
Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn, 61-63, Phố hàng Bông. — Hanoi

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(*Suite*)

Le gamin de Paris est respectueux, ironique et insolent. Il a de vilaines dents parce qu'il est mal nourri et que son estomac souffre, et de beaux yeux parce qu'il a de l'esprit. Jéhovah présent, il sauterait à cloche-pied les marches du paradis. Il est fort à la savate. Toute les croissances lui sont possibles, Il joue dans le ruisseau et se redresse par l'émeute : son effronterie persiste devant la mitraille; c'était un polisson, c'est un héros; ainsi que le petit thébain, il secoue la peau du lion; le tambour Bara était un gamin de Paris; il crie : En avant ! comme le cheval de l'Ecriture dit : Vah ! et en une minute, il passe du marmot au géant.

Cet enfant du bourbier est aussi l'enfant de l'idéal. Mesurez cette envergure qui va de Molière à Bara.

Somme toute, et pour tout résumer d'un mot, le gamin est un être qui s'amuse, parce qu'il est malheureux.

X

Ecce Paris, ecce homo

Pour tout résumer encore, le gamin de Paris aujourd'hui, comme autrefois le grœculus de Rome, c'est le peuple enfant ayant au front la ride du monde vieux.

Le gamin est une grâce pour la nation, et en même temps une maladie. Maladie qu'il faut guérir. Comment ? Par la lumière.

La lumière assainit.

La lumière allume.

Toutes les généreuses irradiations sociales sortent de la science, des lettres, des arts, de l'enseignement. Faites des hommes, faites des hommes. Eclairez-les pour qu'ils vous échauffent, Tôt ou tard la splendide question de l'instruction universelle se posera avec l'irrésistible autorité du vrai absolu; et alors ceux qui gouverneront sous la surveillance de l'idée française auront à faire ce choix : les enfants de la France, ou les gamins de Paris des flammes dans la lumière, ou des feux follets dans les ténèbres.

Le gamin exprime Paris, et Paris exprime le monde.

Car Paris est un total, Pari est le plafond du genre humain. Toute cette prodigieuse ville est un raccourci des mœurs mortes et des mœurs vivantes. Qui voit Paris croit voir le dessous de toute l'histoire avec du ciel et des constellations dans les intervalles. Paris a un capitole, l'Hôtel de ville, un Parthénon. Notre Dame, un Mont-Aventin, le faubourg Saint-Antoine, un Asinarium, la Sorbonne, un Panthéon, le Panthéon, une Voie Sacrée, le boulevard des Italiens une Tour des Vents, l'opinion ; et il remplace les Gémonies par le ridicule. Son majo s'appelle le faraud, son transtévérin s'appelle le faubourien son hammal s'appelle le fort de la halle son lazzarone s'appelle le pègre son cockney s'appelle le gandin. Tout ce qui est ailleurs est à Paris. La poissarde de Dumarsais peut donner la réplique à la vendeuse d herbes d'Euripide le discobole Vejanus revit dans le danseur de corde Forioso, Therapontigonus Miles prendrait bras dessus bras dessous le grenadier Vadeboncœur, Damasippe le brocanteur serait heureux chez les marchands de bric-à-brac, Vincennes empoignerait Socrate tout comme l'Agora coffrerait Diderot, Grimod de la Reynière a découvert le roastbeef au suif comme Curtillus avait inventé le hérisson rôti, nous voyons reparaître sous le ballon de l'arc de l'Etoile le trapèze qui est dans Plaute le mangeur d'épées du Pœcile rencontré par Apulée est avaleur de sabres sur le Pont neuf, le neveu de Rameau et Curculion le parasite font la paire, Ergasile se ferait présenter chez Cambacérès par d'Aigrefeuille ; les quatre muscadins de Rome, Alcesimarchus, Phœdromus, Diabolus et Argyrippe descendent de la Courtille dans la chaise de poste de Labatut...

(*A suivre*)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(*Tiếp theo*)

Thằng Nhãi *Ba-lê* biết thủ lễ, biết đủng-đỉnh cười đời mà lại biết hỗn với đời. Răng nó xấu vì nó ăn nhầm, thường đau tì-vị; mắt nó sáng vì nó hay chữ. Chúa-Trời đứng đó mà nó dám nhảy lò-cò trèo lên thiên-đàng. Quần-thảo thì nó thật giỏi. Bao nhiêu cách tự-dựng cao lớn lên được là nó có đủ. Nó đang chơi ở tiên rãnh nước mà động có loạn thì nó vươn lên thành một ông tướng; trước đạn lửa nó vẫn còn gân-guốc; trước nó là một thằng ranh con, mà giờ nó bỗng hóa ra một bậc anh-hùng; nó cũng biết giũ cái da sư-tử như là đứa con nít ở thành *Thèbes* ngày xưa. Ông *Bara*, (tên người lính đánh trống đã nổi danh lẫm-liệt trong cách-mệnh-sử) nguyên trước cũng là một thằng Nhãi *Ba-lê*. Nó hô: Khai bộ! cũng như con ngựa trong sấm-truyền nói: Vah ! Chỉ trong một phút nó đương thằng bé con đã hóa ra Khổng-lồ.

Đứa con của đống bùn đó cũng lại là con của Chí-thiện tư-tưởng. Cứ lượng ngay cái bước đường từ ông *Molière* đến ông *Bara* thì biết.

Nói tổng lại, bằng một câu vắn-tắt, thì thằng Nhãi sở dĩ chơi lêu-lổng, là bởi nó khổ.

X

Ba lê là đó, người là đó

Lại nói tổng làm một câu nữa, thằng Nhãi *Ba-lê* ngày nay, cũng như là thằng *grœculus* ở thành La-mã thuở trước, chẳng qua là dân-tộc còn ấu-trĩ mà trên trán đã có cái nhăn của thế-giới già rồi.

Thằng Nhãi là một cái thiên-ân cho quốc-dân, mà lại là một cái bệnh của quốc-dân. Bệnh ấy phải chữa cho khỏi. Chữa khỏi bằng thuốc gì? Bằng khí sáng.

Khí sáng làm cho tan khí độc.

Khí sáng làm cho lửa cháy.

Phàm các việc bừng-bừng lửa bốc ở trong xã-hội là do ở khoa-học, ở văn-chương, ở mỹ-thuật, ở việc dạy bảo mà ra. Vậy thì khá nên gây lấy người, khá nên gây lấy người. Khá gây nên người sáng-láng để sau những người sáng-láng sưởi ấm cho ta. Bất-tất có ngày sẽ xướng nên cái vấn-đề hoàn-cầu giáo-dục, để tìm cho ra cái tuyệt-đối chân-lý khiến cho ai cũng phải công nhận một bề. Bấy giờ thì phàm những kẻ đã chịu theo cái tư-tưởng nước Pháp mà trị dân thì phải chọn một đàng trong hai đàng này: Gây lấy Pháp-quốc thiếu-niên, hay là gây lấy lũ nhãi thành *Ba-lê*? Gây lấy những ngọn lửa ngùn-ngụt trong khí sáng, hay là gây lấy lũ ma-trơi ở trong nơi hắc-ám?

Thằng Nhãi thì hiểu cái nghĩa *Ba-lê*, mà *Ba-lê* thì hiểu cái nghĩa thế-giới.

Bởi vì *Ba-lê* là một số tổng-cộng. *Ba-lê* là cái đỉnh cao chót-vót của nhân-loại. Cái chốn thành-thị to-lớn lạ lùng đó là gồm cả những phong-tục cổ-kim của người ta. Ai xem-xét thành *Ba-lê* thì tự-hồ xem thấy cái mặt trái cả thiên-hạ, cứ mỗi chỗ sang hồi sang tiết bình như lại có trời có tinh-tú. *Ba-lê* cũng có một cái đền *Capitole* (như thành La-mã), là chỗ *Hôtel de Ville*, (bản-xã công sở); cũng có một cái đền *Parthénon* như thành *Athènes*, là nhà-thờ *Notre Dame*; cũng có một chỗ *Mont-Aventin*, là xóm thành-ngoại *Saint-Antoine*, cũng có một sở *Asinariam* là nhà bác-học viện *Sorbonne*; cũng có một chỗ vĩ-nhân lăng, là Vĩ-nhân lăng *Ba-lê*; cũng có một con đường Linh-đạo, là đường *Boulevard des Italiens*; cũng có một cái lầu xem gió, là dư-luận của chúng nhân; lấy cách chê-cười người ta mà thay cho cái tràng bêu xấu thây người có tội của thành La-mã. Bên Y-pha-nho có thứ người ăn-mặc kiểu-cách gọi là *majo*, *Ba-lê* cũng có một thứ người như thế gọi là *faraud*. Thành La-mã ngày xưa có thứ người ở bên kia sông *Tibre*, thành *Ba-lê* bây giờ thì có thứ người ở vùng ngoại châu. Người A-rập có thứ phu khiêng gánh đều gọi là *hammal*, đất *Ba-lê* có thứ người cũng thế gọi là lực-sĩ ngoài chợ. Đất *Naples* bên Ý-đại-lị có hạng hạ-lưu gọi là *lazarone*, *Ba-lê* cũng có hạng hạ-lưu gian-phu gọi là *pègre;* người Anh-cát-lị có tiếng *Cockney* để chỉ những người ăn mặc đàn điếm, *Ba-lê* có tiếng *gandin*. Phàm ở đâu có cái gì, thì ở *Ba-lê* cũng có. Con mẹ hàng cá tả ra trong sách ông *Dumarsais* có thể đem ra đối được với con mẹ hàng rau ở trong sách ông *Euripide* (Cổ Hi-lạp); người ném tán tròn sắt ngày xưa tên là *Véjanus* hình như giờ lại phục-sinh ở gã leo dây tên là *Forioso*; gã *Therapontigonus Miles* giả-sử có khoác tay cùng đi với gã lựu-đạn binh *Vadeboncœux* cũng coi được. Lão *Damasippe* bán đồ nhật-nhạnh thuở xưa giả-sử bây giờ có vào ngồi trong một cửa hàng bán đồ cũ ở *Ba-lê* coi cũng thuận mắt. Ông Tô cách-lạp giả-sử bây giờ ở *Ba-lê* cũng có thể bị bắt đem hành-hình tại *Vincennes*, cũng như ông *Diderot* giả-sử ngày xưa ở *Athènes* phải đem ra chỗ công trường *Agora* mà bắt thụ oan-hình. Ông *Grimod de la Reynière* nghĩ ra cái món ăn *roastbeef au suif* cũng như là ngày xưa ông *Curtillus* nghĩ ra món ăn thịt-nhím nướng chả. Chúng ta nhìn vào quãng dưới cái quả bóng khải-hoàn-môn *Etoile*, thì tự-hồ lại nom thấy cái thể hình tả ở trong sách ông *Plaute*. Người nuốt gươm đất *Pœcile* mà ông *Apulée* gặp thuở xưa, bây giờ hóa ra người nuốt gươm ở trên cầu Mới. Cháu ông *Rameau* với người *Curculion* ăn hại ngày xưa, hai người có thể sánh vai với nhau được. Ông *Ergasile* giả-sử bây giờ còn sống thì chắc cũng nhờ ông *d'Aigrefeuille* đem vào giới-thiệu với ông *Cambacérès*. Bốn chàng công-tử ở thành La-mã ngày xưa tên là *Alcesimarchus*, *Phœdromus*, *Diabolus* và *Argyrippe* giả-sử bây giờ ở *Ba lê* thì cũng cưỡi cỗ xe của *Labatut* mà đi từ trên xóm *La Courtille* trở xuống.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất.	*Quyển* I	223 trang, bán.	0 $ 50	*Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . .* 0$20
	— II	203 —	0 45	*Cả bảy quyển gửi làm một gói. . . .* 0,70
	— III và IV	159 —	0 35	
	— V và VI	193 —	0 45	
	— VII và VIII	319 —	0 65	
Phần thứ hai,	*Quyển* I	219 —	0 45	
	— II và III	237 —	0 50	

KHẢO VỀ Y-HỌC CŨ CỦA TA

Sâm-nang trích lục

Chứng bệnh hàn

(*Tiếp theo*)

Thương hàn nữ lao phục

Thương hàn mới khỏi, âm dương giao hợp mà phải lại gọi là nữ lao phục.

Chứng này mình mẩy nặng, đầu nặng, mắt nẩy đom đóm, sống lưng đau, bụng dưới đau như cắt (đau thì lại muốn đại tiện mà không lợi), hoặc ghê rét gẩy sốt, sống só lúc âm hỏa xung bốc lên đầu, mặt nóng bừng trong bụng bậm bực, chân lạnh mạch trầm, trị nên dùng thang đương qui tứ nghịch gia chế phụ tử sơn thù.

Con giai thương hàn mới khỏi, chưa cùng đàn bà giao tiếp, cảm động tình dục mà phải lại, thì trị cũng theo như phép trị nữ lao.

Đàn bà thương hàn, bệnh chưa bình phục, mà phạm phòng sự, sinh chứng bụng dưới cấp thống, sống lưng đầu gối đau, chân tay tê dại.

Trị nên dùng bài đương qui bạch truật tán.

Thương hàn âm dương dịch

Hoặc đàn ông thương hàn mới khỏi, cùng đàn bà giao hợp, mà thành ra người đàn bà mắc bệnh, hay là người đàn bà thương hàn mới khỏi, cùng đàn ông giao hợp, mà thành ra người đàn ông mắc bệnh, thì gọi là âm dương dịch.

Chứng này đại tiện không thông, tâm thần hôn loạn, hoặc hoảng hốt, thân thể trì trọng, đầu gối ống chân co quắp, bụng dưới đau cấp thống, đau rền cả đến âm trung, nhiệt khí xung bốc lên ngực, mắt nẩy đom đóm, chân lạnh mạch hư, đó là thận hại, chân dương khuy tổn. Trị nên dùng thang nhân sâm tứ nghịch (hễ thấy âm đầu hơi thũng là khỏi).

Phàm chứng âm dương dịch, rất khó điều lý, nên phải suy xét hàn nhiệt cẩn thận.

Thương hàn si hậu phát thũng

Thương hàn mới khỏi mà phát thũng là bởi thấp khí đình trệ, hay là vị hư.

Nhân thấp khí mà phát thũng thì nên khai lợi.

Nhân vị hư mà phát thũng, thì nên dùng bài ngũ linh tán gia thương truật trần bì mộc hương sa nhân, nếu vị không hư lắm, thì dùng thương lục nấu cháo ăn cũng khỏi.

Còn như sau khi thương hàn mà thũng những chân thôi, thì không hề chi, chỉ cốt ăn uống dè giữ, bớt tửu sắc, hễ vị khí cường thì thũng tiêu.

Thương hàn di độc

Thương hàn mới khỏi, mà phát hạch ở xung quanh tai, rắn và đau, thì gọi là di độc, sơ phương dùng bài liên kiều bại độc tán; nếu đau mà xưng rền xuống đến cổ, thì gia vị uy linh tiên; đại tiện thực thì gia đại hoàng xuyên sơn giáp; hoặc nung mủ thì dùng bài thác độc tán, gia thăng ma tạo giác thích kim ngân hoa cam thảo.

Nhưng xét cho kỹ, thì chứng bệnh này không phải là di độc, đó là bởi nóng lâu, tổn thương âm khí, hư hỏa xung bốc lên, mà kết thành hạch (tức như lời nội kinh, vinh khí không thuận tiếp, nghịch hành trong thớ thịt, mà sinh ung thũng), cũng đủ đã làm chứng cớ, nếu phương chỉ xung quanh tai thuộc thận thấy cớ, nhiệt độc nào mà lựa chữa được. Suy vậy, trị chứng bệnh này, nên tư âm hóa đàm tán uất hòa can, như thục địa mạch môn thổ bối mẫu sinh bạch thược liên kiều cam thảo kết cánh lược gia thanh bì sài hồ là đủ, bằng xích mạch nhược, (xích mạch là thận), thì phải dẫn hỏa qui nguyên, không cần trị thũng cũng khỏi. Nếu cho là độc, mà dùng phương tễ công độc thác độc, thì hạch càng kết rắn, mà biến sinh bệnh khác.

Thương hàn si hậu uyền đầu sang

Thương hàn mới khỏi, mà đầu phát sang, đó cũng là nhiệt độc còn lại chưa tiết hết, trị nên dùng hoàng liên cam thảo, qui vĩ hồng hoa phòng phong khổ sâm kinh giới liên kiều khương hoạt bạch chỉ, ngoài dùng mang tiêu thanh đại xích tiểu đậu tán mạt, hòa với lòng trắng trứng gà và mật lợn mà bôi, nhất thiết đừng cậy vẩy, để vẩy tự nó dóc là khỏi.

Nếu đầu phát sang mà tiểu tiện ra máu, thì gọi là nội ngoại sang, trị nên dùng thang giải độc gia sinh địa qui vĩ liên kiều mộc thông hoạt thạch ngưu tất [illegible] hổ phách cam thảo.

Chứng uyền đầu sang mà không ra được mủ là chết.

Thương hàn si hậu đại đầu

Chứng này là dương độc phát thũng, sắc đỏ tía, nên cũng có gọi là hồng thũng.

Thoạt tiên phát ở sống mũi, rồi lên đến mắt, đến tai đến đỉnh đầu, và rền và đau khắp gáy, nó kết thành khối, nên phải dùng thuốc để cho tan, chớ để thành nung thì khó chữa.

Dương minh kinh lưu độc, thì trước phát tự sống mũi, cho đến mu mắt đỉnh trán, và khắp cả mặt. Chứng hậu kiêm nóng sốt, thở gấp, miệng ráo, lưỡi khô, cuống họng đau, mạch thì hồng đại và sác, trị nên dùng phương phổ tế tiêu độc ẩm; nếu là nhiệt thịnh, thì dùng phương thông thánh tiêu độc ẩm.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Đến ngày thứ hai 21 février hồi 9 giờ sáng tại phòng giấy ông chánh kỹ-sư xe lửa (Ingénieur principal, chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord) ở nhà la-ga Hanoi sẽ đấu giá làm mấy tòa nhà tại nhà la ga Vinh.

Ngày thứ tư 23 février hồi 15 giờ tại sở Thương-chính Hanoi và Saigon sẽ đấu giá mua 200.000 bao đay mới, và 4.000 cân sợi để dùng làm bao muối.

Điều lệ để tại phòng kế toán sở Thương-chính Haiphong.

— Đến ngày thứ sáu 25 février hồi 9 giờ tại phòng giấy ông chánh kỹ sư xe lửa ga Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng mua dầu hỏa cho sở ấy.

Đến ngày 28 février 1927 hồi 16 giờ tại sở Công-chính sẽ đấu giá làm một cái nhà sát sinh ở Hà-đông.

Việc làm đáng	11.952$28
Ký quỹ tạm	200$00

— Đến ngày thứ năm 3 mars hồi 9 giờ sáng tại sở Bưu-điện Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng tải thư từ và bưu kiện bằng ô-tô từ Haiphong đi Đông-triều Mạckhê, Uông-bí và Quảng-yên và ở các nơi ấy về Haiphong từ ngày 1er avril 1927 đến 31 décembre 1929.

— Đến ngày thứ bảy 5 mars hồi 9 giờ sáng tại sở Bưu-điện Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng tải thư từ và bưu-kiện tới bằng ô-tô từ Hanoi đến Hưng-yên và Hưng-yên đến Hanoi từ ngày 1er Avril 1927 đến 31 décembre 1929.

— Đến ngày thứ ba 8 mars hồi 9 giờ sáng tại sở Bưu-điện Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng tải thư từ và bưu kiện bằng ô-tô từ Ninh-bình đi Phát-diệm và từ Ninh-bình đi Nho quan từ ngày 1er avril 1927 đến 31 décembre 1929.

— Việc lĩnh-trưng việc tải thư từ và bưu kiện bằng ô-tô từ Nam-định đến Thái-bình đáng lẽ mở vào ngày 5 février mới rồi thì nay hoãn lại

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông Bùi-xuân-Thắng
61 — 63 Rue du [illegible] Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
64, Phố Paul-Bert, Hanoi
Bệnh đi rửa, sưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, [illegible] và Pepsine.
Giá mỗi chai : 1 $ 40
Có bán tại Nhà Ba chuông, Hanoi [illegible]

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150
CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đồ-xá.

MỚI XUẤT BẢN :
SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ
Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ
Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ-đẳng yếu-lược
PHẠM-HUY-LỤC Soạn
Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ
Giá bán : 0$80 — Tiền cước : 0$20
Bán tại bản-quán và các hàng sách

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :
« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »
(LES MISÉRABLES)
Soạn-giả : Victor Hugo
Dịch-giả : Nguyễn-văn-Vĩnh
Văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau

GIÁ BÁN : Phần thứ nhất,	quyển thứ 1,	mỗi quyển.		0 $ 50
—	—	2,	—	0 . 45
—	—	3-4,	—	0 . 35
—	—	5-6,	—	0 . 45
—	—	7-8,	—	0 . 65
Phần thứ hai,	quyển thứ 1,		—	0 . 45
—	—	2 3,	—	0 . 50
Tiền cước gửi Recommandé,		mỗi quyển.		0 . 20
—		cả 7 quyển gói làm một.		0 . 70

(Quyển thứ ba và thứ tư, phần thứ nhất đóng nhập một.
— năm — sáu —
— bảy — tám —
— hai — ba, phần thứ hai [illegible]

Truyện Kiều và xã-hội Á-đông

(Tiếp theo)

Như vậy thì Khổng phu-tử không cho người ta là một giống « trừu-tượng » *(un être abstrait)*, có thể tiến-hóa vô cùng và tự mình biết theo những cái khuynh-hướng tốt của lương-tâm mình. Ngài biết rằng mỗi người ta, dù là kẻ rất tốt mặc lòng, cũng là ngầm mang một đứa ác-nhân ở trong mình, cần phải có lính cảnh-sát của xã-hội đem xiềng đem xích chụp cho nó khỏi làm loạn.

Ngài cho rằng cứ giảng nghĩa-vụ không cho người ta không đủ, phải có cách kiềm-chế nữa mới được. Đã từng kinh-nghiệm biết rằng người ta hễ không dạy luân-lý cho từ thuở nhỏ và sau lớn lên không bị phong-tục pháp luật bắt cho phải theo thì tất là chỉ chăm-chăm cho thỏa cái vật-dục của mình mà thôi, dù là cái vật-dục xằng đáng tội lỗi cũng mặc lòng. Cái xấu bao giờ người ta cũng dễ cảm hơn cái tốt, vì sự đạo đức là nghĩa-vụ thắng được vật-dục, như vậy thì hai bên phải có xung đột nhau, đã có xung đột phải có nỗ-lực, mà người ta ai có biết ham nỗ-lực bao giờ, chứ còn ai cũng muốn tự phóng nghiệm thuận dòng mà theo cái khuynh-hướng tự-nhiên, như thế vẫn dễ-dàng mà vui thú lắm, dù kết quả có đến hại cho xã-hội cũng chẳng hề.

Cho nên kẻ mục-dân bao giờ cũng phải dùng cách kiềm-chế. Thử mở một quyển luật của bất-cứ nước nào, bao giờ cũng thấy nói rằng: « kẻ nào làm việc này thì bị phạt tội này », hay là: « Kẻ nào không làm việc kia thì bị phạt tội kia ».

Ấy quan-niệm của Khổng-phu-tử như thế. Ngài cho rằng người ta có bị lễ-thói bắt buộc mới chịu làm điều thiện, có sự phép luật trừng-trị mới chịu tránh điều khác. Lễ-luật đã đặt ra, người ta không được bàn cãi. Có mấy nhà làm sách cho Khổng phu-tử là chủ trương cái thuyết tự do kiểm-điểm, đó chẳng qua là một cách nói chuyện hoạt-kê chứ không phải là nghị-luận đích đáng.

Vẫn biết rằng đức Thánh có dạy người ta phải học tập cổ-nhân, lại phải suy nghĩ theo thời, nhưng mà nhân câu đó mà nói rằng ngài cho phép người ta được tự-do muốn phê bình muốn nghị-luận thế nào cũng được, cho phép cá-nhân được tự lấy lẽ phải của mình muốn nghĩ ra thay đổi xã-hội luân-lý thế nào cũng được, muốn phá hoại biến-cách thế nào cũng được, nói như thế thì thật là không hiểu tinh-thần cái xã-hội triết-học của ngài thế nào. Nói như thế là một cách ngụy-biện, vì Khổng-phu-tử vì biết rằng có người giải nghĩa cái tư-cách của ngài như thế, thời ngài cũng phải lấy làm kinh-ngạc. Câu ngài nói trên đó là có cái ý ngầm rằng: Người ta được suy-nghĩ tùy-thời, nhưng mà bao giờ cũng phải ở trong giới-hạn những lẽ cương-thường làm nền gốc cho xã-hội, những lẽ đó là tuyệt-đối, không ai được thảo-luận đến. Câu đó là nghĩa như thế, ngài không nói rõ ra là ngài cho là lẽ cố-nhiên ai cũng hiểu. Nhưng đoạn khác ngài nói rằng: « Người ta phàm học vấn, nghị luận, hành-vi, hết thảy phải cho hợp lẽ cả. Hai câu nói của ngài chửa là phải lấy câu nọ bổ cho câu kia, câu nói về sự suy-nghĩ phải tùy thời là có hàm cái nghĩa câu nói về lễ-nghi là tuyệt-đối.

Ông Trần Trọng-Kim trong bài « Đạo Nho » có nói rằng: « Khổng-phu-tử cũng thành-tâm muốn cần cho người ta được tiến-bộ, nhưng lại muốn tiến-bộ mà có tuần-tự, dần dần cho tới cõi tuyệt-đích, chứ không phải rằng vội vàng hấp-tấp, nóng nảy mà dùng những cách bạo-động làm cho lẫn-loạn cả trật-tự trong xã-hội » nói tóm lại là Khổng-phu-tử chỉ cốt giữ lấy đạo trung dung.

Đời nay có hai cái phong-trào đương xung đột nhau, là cái phong-trào duy tâm chủ-nghĩa liên hiệp với thực nghiệm chủ-nghĩa để chống lại cái phong-trào duy-vật-chủ-nghĩa giả-danh là lãng-mạn-chủ-nghĩa, và nhân đạo chủ nghĩa; giữa lúc này tưởng nên đem cái học-thuyết biết hiểu sự thực và biết có điều độ đó mà tiêu biểu lên, cũng không phải là vô ích vậy. Như ta đã nói trên kia, học-thuyết ấy chính là học-thuyết của Auguste Comte. Gần đây mới xuất-bản một quyển sách nói về Lamartine và J. J. Rousseau,(1) xem sách đó thì biết rằng ông Lamartine cũng sùng một tư tưởng ấy. Ông Lamartine năm 1856 và 1857 có xuất-bản một tập diễn thuyết về văn-học cổ-kim, sách ấy xưa nay cũng ít người đọc đến, nay xem kỹ thì thấy trong đó có bày bầy ra một lối chính-trị thâm bác cả cổ-kim đông tây, một lối chính-trị tùy thời, biết châm chước với thực-tế, chứ không có lý-thuyết bông lông, biết rằng những cái tư-tưởng quảng đại cao-viễn quá không thể thực hành được và xét trong lịch sử các dân-tộc thỉnh-thoảng được một vài hồi thái-bình là hồi cách chính-trị giữ được hợp đạo trung-dung không áp-chế mà không cách-mạnh, đã biết rằng nhân-loại muốn cho tiến-hóa phải tiềm tiệm mà tiến, dần dần mà cải mới được. Cái lý-tưởng về chính-trị đó không có cao thượng gì thật, vậy mà Khổng-phu-tử đem truyền cho một dân-tộc mấy trăm triệu người, trong mấy mươi thế-kỷ nay đó được yên-ổn sung sướng. Thấy cái kết-quả như thế, ông Lamartine cũng phải phục mà kết luận rằng: « Một bên thầy Lư-thoa, một bên ông Khổng-tử, tôi theo ông Khổng-tử mà tôi phản đối thầy Lư-thoa. Tôi không tin cái thuyết nhân loại tiến-hóa vô cùng, thuyết ấy là hão-huyền, khiến cho người ta theo thì không tiến mà lại thoái, tự cái tinh-thần triết-học và xã hội của Khổng-phu-tử mà sụt xuống cái vật chất chủ-nghĩa và cá-nhân của thầy Lư-thoa vậy. » *(je suis contre J. J. Rousseau pour Confucius, malgré la prétendue loi du progrès indéfini, progrès dérisoire qui descend souvent, au lieu de monter, du spiritualisme social de Confucius au matérialisme égoïste du Contrat social)*. *(Còn nữa)*

Nguyễn Pháp văn của
René Crayssac
T.-G. dịch.
(Trích trong báo Nam-phong).

---

(1) *Lamartine, Pages retrouvées. J. J. Rousseau: son faux contrat social.* Préface de Henri Frichet.

Dư luận Nam-kỳ

Sự quan-niệm về đường giáo-dục

Vấn đề giáo dục hiện giờ là một chủ-vị rất cần-yếu cho tương-lai của dân-chánh-thể (démocratie). Thế thì hai chữ giáo-hóa và giáo-dục là căn nói tóm cả đời người. Ấy là hai cái đòn xeo, cả hai đều mạnh, có thể giúp cho đời người thường vì dốt-nát mà lầm-lạc, dắt « Nhơn-loại » đi ngay tới nẻo « Quang-minh », « Hạnh-phúc », và « Công-lý ».

Bản thật xã-hội ta trải qua một buổi giao-thời (période de transition) một buổi có lắm điều khủng hoảng, điều nào cũng là trọng-hệ khó-khăn. Trong xã hội xưa, lắm lúc đã xảy ra nhiều cái tệ đáng dè lắm điều tiền tri giả-dối tối tăm, mới có báo tin thời-kỳ-mới nẩy xanh. Xã-hội hiện giờ đã có đủ sức mạnh, có đủ sự kỳ-quan tấn-hóa nhờ sức nhân-loại tạo-thành bấy lâu, nhờ sức một đoàn người thông-thái, người có tư-tưởng cùng các nhà triết-học mà cả vẫn là một cuộc kháng-sự lâu và can đảm để soi sáng nhân-loại, chỉ cho nhân-loại thấy cảnh đẹp và tinh anh hơn, và mặc dầu gặp những nghịch cảnh cũng lập ra một xã-hội loài người chánh-đáng vì là hiệp-lý, biết quyền mình sùng thiên chức mình, cùng tỏ dấu bằng mối đoàn-thể, hữu ái, nhờ kinh nghiệm mới kết-quả, nhờ khéo trong đường lao-động, những việc ân-đức xã-hội, kết quả nhờ sự đồng nhứt của công-chúng là các thế-lực hiệp lại!

Cái thời kỳ giao-thời đã gần dứt sự đau đớn cuộc khai-hóa xẩy tới đã thúc dục càng thường hơn và ảnh-hưởng của nó đã làm cho động tới cả cơ-quan (organisme) của hết thảy các bực của giai-tấp xã-hội. Vậy ta phải giữ sao cho sự sanh sản nẩy có thể tấn-phát vẹn-vẻ, tài kết-quả, kết quả sẩn lắm cạnh-tranh lao khổ, đặng xứng với sức ta cùng hi-vọng ta, đó là việc có ân với nhân-loại.

Quả vậy, chúng ta không thể xét-nét đến trọng-hệ nhứt của các vấn-đề thuộc về giáo-hóa và giáo-dục trong một dân-chánh-thể. Ấy là một giống nguyên-lý có thể cải lương hoài hoài, mà cơ sở càng sự quan-niệm vẫn ở nơi tư-tưởng tấn-hóa. Một dân-chánh thể chỉ có giá-trị là nhờ năng của mỗ kẻ công-dân; cần chi xây dựng một hạng thượng-lưu tri thức, mà lại để cho gần trọn một dân tộc chịu ngồi nơi chỗ tối tăm dốt nát. Không, vì một nước mà có học nhiều chừng nào, và sự giáo dục sội-rễ cùng các phần của mỗi kẻ công dân mà đặng vững vàng, tài-bộ đồng nhau, trên nền nguyên lý của sự đoàn thể loài người, thì xứ ấy càng đang mạnh, xứng-đáng và đẹp, cũng là vẻ vang nhân-loại.

Tóm lại, vấn-đề giáo-dục gồm có hai phần:

1. Sự giáo-huấn theo tục thường (Enseignement laïque) của trẻ con (từ 6 tới 13 tuổi).

2 Sự giáo dục sau khi ra trường (Education post scolaire) cho kẻ lớn tuổi (từ 13 tới 18 tuổi).

.˙.

Bây giờ nên nhân dịp mà nghiên-cứu một phần cần kíp hơn hết trong vấn đề trọng yếu.

Chúng ta đã nói về sự quan niệm rằng chỉ về đường triết lý và về hình, mà nhất là về phương diện tiện dụng cho đàng giáo dục. Điều thứ nhất, sự « quan-niệm » chắc chắn ấy có ý không rõ ràng, song câu ấy chỉ ngay sự « Sanh-tồn ». Tư tưởng của sự quan niệm của mỗi người thường dời đổi, song ngoài sự quan niệm riêng mỗi người, thì có sự quan niệm xã-hội; sự quan niệm ấy là sự suy nghĩ đứng đắn của sự ước-ao rất hiệp lý và tự nhiên, sự quan niệm ấy dắt ngay nhân loại vào đường tấn hóa, mục đích là làm cho nhân loại đặng sung sướng hơn, hưởng hạnh phúc hơn; tóm lại làm cho đặng cái kếp thư thỏa, thung dung và nơi nam nhơn.

Sự quan niệm ấy là cái tượng đẳng mỗi người trong chúng ta đều thờ trong lòng và nó thế vì cho sự thiết-tưởng của ta, cái điều đẹp hơn, thích hơn trong đời người. Vậy thì phận sự ta phải lo lao-động luôn để tượng nên cái hình ấy cách chắc chắn, do sự khôn ngoan của cái kinh nghiệm, đến khi cái kết quả đó là thịt máu ta, đến nơi chí thiện. Vậy thì sự quan niệm chỉ là sự khoái-hoạt của luân lý ngoại giao, vì những luân lý, thiên về tôn giáo hoặc về đạo lý không tuân lẽ cũng không thiệt, tới không có sự kết quả chi hơn là chia hẳn loài người ta, cũng gieo trong xã hội loài người những hạt giống ganh ghét, chia rẽ đảng bè. Chỉ có luân lý ngoại giao đặng gọi là luân lý chung của vũ trụ; trong nguyên-lý nó chứa đủ những lẽ cần kíp về cuộc hòa bình và tấn hóa, tóm lại cả chi làm ra sự đẹp sự tốt, sự thiệt.

(Còn nữa) N. T. B.

Nhà Ba-chuông
TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất [illegible], khí huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay ai kém huyết sinh ra ráo phổi, làm cho hay ho mệt.

ẤY LÀ:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MỖI BỘ 1$44

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá.	2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá.	2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá......	1.80
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá....	3.00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rất xuống 0 p. 05 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ.

Muốn bán hai cái nhà gạch ở làng Bạch-mai. Một cái hai gian một lối đi, một cái một gian một lối đi. Hai cái nhà ấy cái nào cũng có hai lớp, bể, bếp và huồng tiêu. Giá một cái 1.500$00 và một cái 800$00.

Hỏi tại số 68, phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

BÁN NHÀ

Nhà số 41, phố hàng Bát cũ, muốn bán (41, Rue Vieille des Tasses, Hanoi.)

Hỏi tại sở luật-sư Mansohn, 9, Rue Leclanger, Hanoi. 6.032

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Xe Panhard, 10 mã-lực 5 chỗ ngồi, bánh xe còn mới, xe chạy thực khỏe, giá 1000$.

Xe Peugeot, 5 mã-lực, 2 chỗ ngồi, kiểu mới, máy thực tốt, giá 700$. Giả tiền dần cũng được. Xem xe và muốn đi thử, hỏi tại số 53, phố hàng Trống, Hanoi. 6 017

Vì về Pháp nên muốn bán xe Citroën 10 mã-lực, tốt lắm.

Hỏi tại nhà máy rượu, phố Lò-Đúc. 6.020

Muốn bán một cái xe ô-tô « Peugeot » 2 chỗ ngồi. Đàng sau có hòm to, đồng hồ, công-tơ. Kiểu thượng hảo hạng. Giá 600$. Hỏi tại M. Gobron, Douanes Thái-nguyên. 6.029

Xe-nhà
(Pousse-pousse)

Bán xe tay bánh cao-xu Duscable, giá 65$. Hỏi tại số 82, phố Rialan, Hanoi. 6.023

Xe-đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Muốn bán một cái xe Moto marque Guôme Rhôm 5 C. V. mới mua được 2 tháng rưỡi và một cái side car kèm bên cạnh mua sau xe một tháng.

Cả xe và side-car còn mới. Ai muốn mua xin viết thơ hỏi M. Nguyễn-mai-Kha, secrétaire Travaux publics, Vinh-yên. 6.022

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đàng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiền-Tsin, Hanoi. 6.717

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua:
(On achète)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo ở kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá r Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Dương-văn-Cận ở Thanh-trì, Hà đông. Có một đứa con giai tên nó Dương-văn-Thoa, 12 tuổi, người nó thấp đẫy đà, nó mặc áo thâm tây dài, mặc cái quần nâu cũ, đầu đội nắm vuông nhiễu trắng nó lạc từ 7 giờ sáng hôm 16 tây. Vậy ông bà nào biết cháu ở đâu xin làm ơn mách hộ, tôi được đội ơn vô cùng. 6029

Các vật
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán 5.868

MUỐN BÁN:

Một cái trại tư, ở trong thành-phố Hà-đông, gần chợ, rất sầm-uất mát-mẻ; có một cái lâu-đài đẹp-đẽ, một cái vườn hoa-quả tươi-tốt; một khu ruộng. Rất xứng cho một nhà đại-phú Annam hay Khách.

Hỏi ông GRENÈS, ở số 3, boulevard Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

Muốn mua giống chó Lào rất to, rất rữ, sắc vàng, hoặc vện. Ai muốn bán hỏi tại ông Bùi-Lương, số 19, phố Nguyễn-duy-Hàn, Thái-bình. 6.033

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Số 62

TÂY-DU

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tam tạng xem ý con *Thạch-hầu*, quả là lương-thiện, không khác gì một người đã xuất gia tu-hành, mới bảo rằng:

— Đồ-đệ ơi! Chẳng hay đồ-đệ về họ gì?

Con *Thạch-hầu* nói:

— Đệ-tử này nguyên họ *Tôn*.

Tam tạng nói:

— Vậy ta đặt pháp danh cho, để cho dễ gọi.

Con *Thạch hầu* nói:

— Đệ-tử đã có pháp-danh rồi, vẫn gọi là *Tôn-ngộ không*.

Tam tạng mừng-rỡ mà rằng:

— Nếu vậy thì cùng ta cùng một tôn-phái. Ta trông hình-dáng đồ-đệ chẳng khác gì như một người đã xuất gia tu-hành, nay ta lại đặt thêm cho đồ-đệ một cái hỗn-danh nữa để cho dễ gọi, gọi là *Tôn-hành-giả*, phỏng có nên chăng?

Con *Thạch hầu* nói:

— Xin vâng! xin vâng!

Từ đó *Tôn ngộ không* lại đổi gọi là *Tôn hành giả*. *Lưu-bá-khâm* thấy *Tôn-hành-giả* vui lòng nhận lấy đồ hành-lý đi hầu *Tam tạng*, liền cúi chào *Tam-tạng* mà bảo rằng:

— Dám bạch hòa-thượng! may sao hòa-thượng lại thu được người đồ-đệ quí-hóa này, thật là một sự đáng mừng! Người này có thể đưa hòa-thượng đi được, vậy tôi xin cáo-từ trở về.

Tam-tạng cúi đầu thi lễ, cùng *Lưu-bá-khâm* từ biệt. *Tôn-hành-giả* mời *Tam tạng* lên ngựa, rồi đeo các đồ hành-lý, thân-thể trần-truồng mà đi theo sau. Hồi lâu, đi khỏi *Lưỡng-giới-sơn* bỗng thấy có một con mãnh-hổ đang gầm thét cong đuôi mà nhảy đến. *Tam tạng* ngồi trên mình ngựa, chẳng còn hồn vía chút nào.

Tôn-hành-giả đứng ở bên đường, cười mà nói với *Tam-tạng* rằng:

— Xin sư-phụ chớ lo sợ! Con hổ kia đưa áo mặc đến cho tôi đó!

Tôn-hành-giả tức thì bỏ đồ hành-lý xuống đấy, rồi rờ lên mái tai, lấy cái kim khâu xuống, vung trước ngọn gió, hóa thành một cái gậy sắt dài.

Tôn hành-giả tay cầm cái gậy sắt, cười mà nói rằng:

— Cái bảo-bối này đã hơn năm trăm năm nay không hề dùng đến, ngày nay mới lại đem ra để lấy bộ áo mặc chơi!

Nói xong, liền dấn bước tiến lên, trỏ con hổ mà bảo rằng:

— Loài ác-thú kia, mày chạy đường nào cho thoát!

Con hổ thấy vậy sợ-hãi, thu hình phục xuống, không dám cựa-cậy, bị *Tôn hành giả* đánh cho một cái gậy sắt vào đầu, vỡ óc lênh-láng, lại gẫy cả hàm răng mà chết.

Tam-tạng sợ quá, tự trên mình ngựa ngã lăn xuống đất mà kêu lên rằng:

— Trời ơi! Trời ơi!..

Hôm trước *Lưu bá khâm* đánh con hổ, hai bên còn phải giao-chiến với nhau hàng nửa ngày trời, ngày nay *Tôn-hành giả* không đợi phải giao-chiến, mà chỉ giáng có một gậy, làm cho con hổ phải vỡ óc chết tươi thì thật lại hùng cường gấp mấy mươi *Lưu bá khâm* vậy.

Tôn hành-giả kéo xác con hổ lại mà nói với *Tam tạng* rằng:

— Xin sư-phụ hãy ngồi đợi một chút, để tôi lột tấm da này dùng làm áo mặc trong khi đi đường.

Tôn hành-giả nhổ chiếc lông trong mình, thổi phù một cái, biến thành một con dao phay bén, lột da con hổ, cắt bỏ đầu cẳng đi, thành một tấm da vuông, đem quấn vào ngang lưng, rồi lấy sợi mây mà buộc chặt lại, để che cái nửa thân mình về phía dưới.

Tôn hành-giả nói:

— Xin sư-phụ hãy tạm đi, khi nào đến trọ nhà ai, tôi sẽ mượn kim khâu thành cái áo.

Tôn-hành giả lại thu hình cái gậy sắt thành chiếc kim nhỏ, đem giắt mái tai, rồi đeo các đồ hành-lý lên lưng, mời *Tam tạng* cưỡi ngựa đi.

Tam tạng hỏi rằng:

— Đồ-đệ ơi! chẳng hay cái gậy sắt đánh hổ vừa rồi, đồ-đệ để chỗ nào?

Tôn-hành-giả cười mà đáp rằng:

— Sư-phụ không biết rõ! Cái gậy sắt ấy nguyên gọi « *Thiên-hà trấn-để Thần-trân-thiết* » lại gọi « *Như ý kim giáp bổng* ». Năm xưa tôi lấy của *Đông-hải long vương*. Nhờ có cái gậy sắt ấy mà tôi làm náo-động thiên-cung vậy. Cái gậy sắt ấy, tôi có phép biến-hóa được, muốn to thì to, muốn nhỏ thì nhỏ, hiện tôi đã thu hình thành một chiếc kim khâu giắt ở trên mái tai này, khi nào dùng đến, bấy giờ sẽ lại đem ra.

Tam tạng nghe nói, xiết bao mừng-rỡ mà hỏi rằng:

— Vừa rồi sao con hổ kia trông thấy đồ-đệ, lại nằm nép xuống mà không dám cựa cậy.

Tôn-hành-giả nói:

— Chẳng nói giấu gì sư phụ! Không những loài hổ mà thôi, đến loài rồng mà trông thấy tôi, cũng không dám vô-lễ. *Lão-tôn* này thật có cái thủ-đoạn giáng long phục hổ, hóa phép thần-thông, có khi to bằng trời cả, có khi nhỏ bằng mảy lông. Ngày nay đánh chết con hổ này, đã lấy chi làm lạ!

Tam tạng nghe nói, từ đó yên lòng không sợ-hãi chi nữa, giục ngựa tiến bước. Đi qua một giải núi cao, bấy giờ mặt trời bóng ngả về tây, ngày đã gần tối.

Tôn-hành-giả nói:

— Ngày đã tối rồi, trông chỗ bụi cây bùm-tùm kia tất có nhà người ở, âu là thầy trò ta vào đấy xin ngủ trọ một đêm.

Tam-tạng liền rẽ ngựa đi vào chỗ có nhà người ở. Khi đến trước cửa, *Tôn-hành-giả* đặt đồ hành-lý xuống đấy, rồi gõ cửa gọi:

— Mở cửa! Mở cửa!

Trong nhà có một ông cụ già chống gậy đi ra mở cửa. Ông cụ già trông thấy *Tôn-hành giả* hình-dung quái-quỉ, ngang mình lại quấn tấm da hổ, khác nào như một vị *Thiên-lôi xám* ở trên trời, liền giật mình run sợ mà ngã lăn ra đấy.

Ông cụ già mê-hoảng mà kêu lên rằng:

— Trời ơi! Tôi gặp ma! Trời ơi! Tôi gặp ma!..

Tam-tạng đến gần đỡ ông cụ dậy mà bảo rằng:

— Xin tôn-ông chớ sợ-hãi! Đó là đồ-đệ của bần-tăng này, chứ không phải ma-quỉ.

Ông cụ già ngẩng đầu trông thấy *Tam-tạng* diện-mạo thanh-tú, bấy giờ mới đứng vững mà hỏi rằng:

— Người là hòa-thượng ở chùa nào mà lại đưa loài yêu-quái kia đến nhà tôi đó?

Tam tạng nói:

— Bần-tăng này vốn ở bên *Đường*, phụng mệnh vua *Đường* đi sang *Thiên trúc* cầu kinh, nhân đường qua đây xin vào ngủ nhờ quí xá một tối, mờ sáng ngày mai sẽ lại đi ngay, dám mong lão-trượng làm ơn mà vui lòng giúp cho.

Ông cụ già nói:

— Hòa-thượng đấu là người bên *Đường*, nhưng thằng quỉ-sứ kia không phải là người bên *Đường*!

Tôn hành giả quát to lên một tiếng mà rằng:

— Ông cụ già này thật lẩn-thẩn quá! Sư-phụ tôi đây là người bên *Đường*, còn tôi là đồ-đệ theo hầu, chứ không phải người *Đường*, người *Mật* nào cả. Tôi là *Tề-thiên đại-thánh*, nguyên ở trong hang đá tại *Lưỡng-giới-sơn* ông cụ thử nhìn kỹ xem nào.

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá.......... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Sắp sửa diễn
KIM VÂN-KIỀU
(Hồi cuối cùng)
Hát chèo cải-lương
của ông Nguyễn ngọc-Chân mới soạn xong.

Kính trình các quí khách biết rằng từ nay đến 20 tháng giêng ta bản hội diễn toàn những tích hát chèo cải-lương và chèo cổ rất hay và rất buồn cười nhất hạng để hiến các ngài những cuộc vui xuân rất thú vị.

Tối 18 ta (thứ bảy 19 Février)

MA CỜ-BẠC
Hát chèo cải lương

Tích này diễn vào mùa xuân, thật đúng thời tiết, xem cái thú chơi xuân kết quả như thế nào.

Tối 19 ta (chủ nhật 20 Février)

LÒNG NÀY AI TỎ?
Bi kịch
Hát cheo cải-lương

Sự tích trong một đêm, ra trò tại một chỗ, các vai trò thời than văn thảm thiết, sợ hãi, uất ức, nghi hoặc, thế mà về phần các qui khách ngồi xem lắm lúc không thể nhịn cười được.

Tối 20 ta (thứ hai 21 Février)

KIM-NHAM
Chèo cổ rất hay

Vợ chồng kép Thịnh đóng vai mụ - quán và thằng khèo ra trò khôi hài lắm câu rất buồn cười, Đào Tửu đóng vai Đào điên hát chèo rất hay, nhất là lúc hát xuôi rồi lại hát ngược.

HÀNG MỚI SANG!!!

Giường Hồng-kông bằng sắt có vòng đồng và quả đồng. — Giường Hồng-kông toàn bằng đồng, cột vuông, cột tròn có nhiều kiểu mới rất nhã.

Các kiểu gương soi và các thứ khung chạm lối mới. — Có nhiều thứ gương to hơn 2 thước tây để treo các nhà rộng.

TRỊNH-XUAN-NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi. — Tél. n° 250

正號金泰獅子
名茶
KAM-TAI
Marchand de thé de Chine

[illegible]

Kam-thái chủ-nhân Hoàng-dịch-Phương cẩn-bạch
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách. Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 8, Phố hàng Ngang. Téléphone 489.
3118

NHÂN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiệu tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này: *Giấy, cặp tây để khâu bao,* cũng là các thứ *Bao gạo Rọc-Xanh, rọc Tím,* bao cũ, bao mới, đều có cả. Hiệu tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bút Máy* hiệu «EDAC». Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. So giá bây giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc hạ tới 0$25, vậy hời giá được bao nhiêu tôi xin hiến các qui-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, kẻo cái dịp này chính là cái buổi mà những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.

ĐỨC LONG, 90, Rue des Pavillons Noirs
(số 90, Phố Hàng Mã-Mây) Hanoi

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Hội Sán-nhiên-đài họp đại hội đồng bất thường.

Đúng hai giờ chiều hôm chủ nhật 6 mars 1927 xin mời các ông, các bà, họp đại Hội-đồng bất thường tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18, Hanoi để bàn việc sau này:

Xét tình hình hội nên làm nữa hay là thôi.

Hội đồng quản trị.

Tối thứ bảy 19 Février 1927

TÔ-THỊ VỌNG PHU

Tích này diễn lần nào cũng được nhiều các khán quan đến xem đông lắm, vui nhất là chỗ vợ chồng tiễn biệt có nhiều giọng hát rất hay, buồn cười nhất chỗ thầy đội với cô hàng.

Ngày chủ nhật 20 Février 1927

KIM-VÂN-KIỀU
(Hồi thứ hai)
Toàn nữ ban

Các đào xin hết sức đua tài trong buổi hát này để hiến các nam nữ học sinh một cuộc vui xuân đích đáng.

Tối chủ-nhật 20 Février 1927

TUYỀN PHU NGỘ PHỐI

Một người con gái kén chồng hay chữ thế mà kết cục lấy phải chồng dốt, có vai vú già đóng rất khéo.

Tối thứ hai 21 Février 1927

THẦN-ĐỒNG XUẤT THẾ

Mới tám tuổi đã nổi tiếng thần-đồng, gặp nhiều cảnh éo-le, lắm chỗ nực cười, có cảnh hội chùa láng vui và rực rỡ lắm.

Tối thứ ba 22 Février 1927

HẠNH NGUYÊN CỐNG-HỒ

Có cảnh trùng - đài rất đẹp, khi Hạnh-nguyên và Mai-Sinh lên tự tình với nhau, nhiều câu than vãn rất não nùng. Có vai Công-tử và vai Ngư-Bà khôi hài lắm câu rất lý thú.

3306

Tại hiệu CHARMEUSE

PHỐ LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

Mới đến: Satin may áo, Nhung làm mũi giầy đàn-bà, bí-tất háo-hạng, mùi xoa các thứ rất đẹp, v. v.

Trong dịp tết này, có giảm giá đi 15°/ₒ, về tất cả các thứ hàng mới.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine

Giá 1$80 một hộp

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.

Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng Bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tín chỉ, nhận thơ recommandées, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đây lúc nào cũng có người chực tiếp.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội-đồng thành-phố. — Đến 20 giờ 45 ngày thứ sáu 25 février 1927 hội-đồng thành phố sẽ họp kỳ thường lệ tại buồng hội-đồng ngoài tòa Đốc-lý, do quan Đốc-lý Eckert chủ tọa.

Những việc đem ra hội-đồng bàn kỳ này phần nhiều là những việc mở đường, đổi đất và xét đơn xin từ chức hội-viên thành-phố của M. Coupard.

Nạn ô-tô. — Ngày 17 vừa rồi vào hồi 16 giờ 15 một người Khách tên là Vui-Long ở số 7 phố Khách đi xe đạp đến đầu phố Francis-Garnier và Paul-Bert thì gặp một chiếc ô-tô treo cái biển S. T. A. I do bà Moisy ở số 7 phố Porchet và phải ngã rạn một bàn tay, còn chiếc xe đạp bị bẹp dúm. Lập tức người cảnh-sát gác khúc đường ấy chạy lại hỏi căn cước cả đôi bên để về bẩm với sở cẩm. Nghe đâu người khách ấy không chịu vào nhà thương bó thuốc.

Mất trộm. — Một thím Khách tên là Tsan-cái ở phố Tourane có đơn trình mất trộm mấy mo quần áo đáng giá 154 đồng bạc.

Chực đình công. — Vừa rồi ở An-chân khách sạn có xảy ra việc bất bình về người làm với ông chủ nên một người bồi tên là Nguyễn-văn-Tư bàn với anh em định bỏ việc không làm nữa thì nay M. Tư bị thưa tại sở cẩm, chưởng đến phiên tòa thứ hai này sẽ xử.

Đánh nhau. — Hai người đàn-bà ta tên là Nguyễn-thị-Năm 35 tuổi và Lê-thị-Luyện 38 tuổi đều bị sở cẩm làm biên bản phạt về việc đánh lộn nhau.

Bệnh đậu mùa. — Đã đến kỳ có bệnh đậu mùa rồi đấy, đi đến đâu cũng nghe nói có trẻ con mắc phải, vậy bà con ta nên phòng bị trước và mong rằng sở vệ sinh của thành phố cũng nên lưu tâm đến mà kíp phái người đi chủng cho nhân dân thì may lắm.

Lại việc dỗ con gái. — Trong thành phố lại mới xảy ra một việc dỗ con gái nữa, sở mật thám đã cho xét hỏi để đệ vào tòa án nghị tội.

Tại tòa án sơ-thẩm. — Chiều hôm kia, theo như đơn thỉnh cầu của M. Ng-ngọc-Hiểu buôn bán Haiphong, Tòa án Sơ-thẩm đã cho tịch biên tạm hiệu Phúc-hưng-Thái ở phố Khách số 33.

Hiệu Phúc-Hưng-Thái vẫn có tiếng giàu có, và đứng đầu xưa nay mà bị tịch biên tạm như thế, ai cũng phải lấy làm ngạc nhiên lắm.

BẮC-NINH

Nạn xe đạp. — Hồi 5 giờ rưỡi chiều thứ ba vừa rồi, một con bé trạc độ 8 tuổi, con nhà hàng mã, đang ở đường cái bên nọ chạy sang bên kia, chẳng may gặp một người bồi đi xe đạp đụng phải tràn con bé ngã lăn ra bên đường chảy máu đầm đìa ra cả mặt mũi ở gần chợ lớn. Lúc đó gặp ngay ông Cẩm đi đến liền bắt người bồi ấy vào sở để xét, còn con bé bị thương ấy thì cho đi nhà thương.

Ngựa chết kẹp xe lửa. — Hồi 1 giờ chiều hôm thứ sáu, có một con ngựa buộc vào cái cọc ở dưới đường xe lửa ở về phía sau phố Tiền-an, bấy giờ có chuyến xe lửa sang Hanoi đi qua đó, ngựa sợ chạy lồng lên đường xe lửa, bị xe lửa kẹp lòi ruột chết ngay và cái dây con ngựa bị tha mãi đến tận gần trường học con gái mới rơi xuống bên đường xe lửa. Lúc ấy ông Cẩm đã phái lính ra coi con ngựa ấy và cho đi hỏi xem con ngựa ấy của ai, thì không ai nhận cả.

LẠNG-SƠN

Thuyên chuyển. — Ngày 15 tháng ba vừa rồi, M. Ban là giáo học trường Pháp Việt được nghị-định đổi về Nam-định, ông là người rất siêng năng chăm chỉ, lại có tính ôn hòa ngay thẳng, khiến cho bà con ai cũng có lòng mến tiếc. Bởi vậy các bà con anh em đi tiễn chân đông lắm.

Tr. Phong lai cảo.

Le PARFUM des HUMANITÉS
(SỞ-KÝ THANH-HOA)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển... 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển... 1.00
Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé: 0$30 thứ 2$00 ... 0$20 ...
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Tình thầy trò, nghĩa bè-bạn. — Sau khi xảy ra cái nạn ô-tô ghê gớm ở huyện Kỳ-anh vừa rồi mà bản quán đã đăng hôm trước thì tất cả bạn nam nữ học sanh ở Huế và các viên chức trong học chánh ai cũng lấy làm bùi ngùi thương xót cho cô Lương-vạn-Xuân nữ học sanh đệ nhị niên trường Đồng-khánh và thầy Tôn-như-Tăng trợ giáo trường Paul-Bert; hai người thiếu niên anh kiệt ấy đã rủi bị thiệt thân đã đành mà cái tánh hạnh và sự xử đối với anh em chị em bạn học và kẻ học trò hình như còn lại một cái mối cảm tình nó vương vấn chẳng khi nào dứt. — Cho nên ngày chủ nhật 11 février vừa rồi tại chùa Linh-quang ở trên giốc Bến Ngự bọn nam nữ học sanh đã góp tiền lại mà làm một lễ truy điệu linh hồn hai người ấy. Tại trên hai bàn thờ ở trong chùa trên bày đủ hương hoa trà quả và các thức đồ trần tự tề chỉnh, đúng 3 giờ thì tất cả nam nữ học sanh tề tựu tại đó để làm lễ truy điệu, khi làm lễ thì có các ông các bà giáo chức đến đọc các bài điếu-văn tình ý rất bồi hoàng cảm khái, khiến cho người nghe thấy đều đứt ruột héo gan, các cô các cậu học sanh cất tiếng khóc một cách đau đớn xót xa đã tỏ ra giữa chúng nhau một cái cảm tình vô hạn.

Ấy thật là một việc rất đáng khen vậy.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Số người bỏ mạng về nạn xe hơi trong ba ngày tết — Tết có mấy ngày ở đâu mọi việc đều lộn xộn, còn người thì bận rộn chẳng rảnh kẻ lo việc này người lo việc nọ, làm sao lăng xăng rốt lại qua khỏi ba ngày thì các việc đều hoàn y như ngày thường vậy.

Nói qua việc xe hơi ngày thường thì cũng có nạn xe hơi, vậy chúng không lấy gì làm dữ-dội, có gì trong mấy ngày tết mà chẳng biết bao nhiêu là nạn xe hơi xảy ra lại thêm có người bỏ mạng nữa mới là khổ cho chớ.

Tết vừa qua ta nghe liên liền chỗ này xe hơi đụng lộn chỗ nọ xe hơi cũng chết người ghê quá!

Thứ tư mồng một tết xe hơi hiệu Citroen số C. 6332 chạy về Vĩnh-long cách Cai-lậy chừng bảy cây số đương chạy trên lộ phải việc biết bao nhiêu chẳng hiểu có gì lại tuông vô lề rồi chúi đầu xuống ruộng.

May không hại mạng người mừng hết sức. Mấy người về thăm cha mẹ xứ sở ngày tết bị việc rủi ro ấy cũng bắt nảo nề hết muốn đi vì sợ quá mới sợ lắm hết cơn thêm lo sợ nhiều nữa chớ phải không.

Một cái xe hơi hiệu Delaunay-Belleville vì tránh một tên khách trú mà phải lủi xuống xuống kinh Sóc-trang Bạcliêu.

Cũng nơi con đường đó một cái xe hơi đưa đồ chở bộ hành đông thiệt là đông chạy tránh con bò băng ngang qua lộ, nên đi tuốt xuống ruộng trong đám bộ hành đều chết hết rồi, may không sao có bảy người bị bịnh thôi.

Tại đường đi Tây-ninh M. D..., cầm tay bánh xe hiệu Mathis chạy đụng nhằm một cái xe tàu mộ hư bể nát hết thảy, còn xe hơi bể của, vỏ và đèn đều hư.

Tại đường đi vũng tàu cách châu-thành chừng hai cây số xe hơi số C. 4095 của Mme. M. A. R. cầm tay bánh chạy cán nhằm tên Nguyễn-văn-Tầu chết liền tại trận. Rồi một mạng người chẳng biết việc này rồi sao đấy.

Tên Diệp văn Ngàn cầm tay bánh xe hơi số C. 5733 cho chạy tới cầu Bông, thình lình đâu có một ông già đương đi bên tay trái lại chạy băng qua tay mặt ngay trước đầu xe làm cho sốp phơ ngừng không kịp đầu xe đụng nhằm ông lão té xuống đất bánh xe cán ngực mình bịnh nặng.

Đã đem ông lão vô nhà thương rồi nhưng sợ không thể tránh khỏi.

Xe hơi số C. 2768 của M. X... sốp phơ là Ky-văn-Nuang chạy xuống dốc cầu Cần-thơ đụng nhằm con bé Ng-thị-Bạch 5 tuổi bị xe chết tiền tại chỗ.

Rồi đời hai mạng.

Nghe thì lỗi ấy tại nơi con bé mà vì lúc đó xe chạy chậm 10 ngàn thước một giờ.

Tại Mytho, Trần-xương-công cầm tay bánh xe tơ số C. 3413 cho chạy gần tới cầu Trương-an thấy đằng trước có một đứa nhỏ đi ngoài đường thì sốp phơ bóp kèn cho nó nghe đặng tránh.

Thấy đứa nhỏ đã nép vô lề rồi nên sốp phơ cho chạy tới. Còn chừng vài thước nữa tới ngang đứa bé thình lình đâu đương đi bên lề đường phải thế quá chừng lại vụt chạy qua bên kia lề không xem trước sau đó bị xe hơi cán nhằm chở đến nhà thương bỏ mạng.

Đứa nhỏ ấy tên là Lê-văn-Mùi 11 tuổi.

Rồi đời ba mạng người.

Đó là mới nghe sơ qua chớ chắc còn nhiều nữa chờ tiếp được tin sẽ đăng tiếp.

Mới nghe sơ mà đã thấy ba người chết rồi đa, ghê quá.

T. L. B.

昌 Hoàng-Quang-Thiện 進
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

Hoa Đào Trước gió
(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)
(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)
Sách dày non 300 trang. Giá bán 0$65
Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phân.
Thư và Mandat xin gởi cho:
M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.
5.500

Nhà nào chả cần có?

Khi trong nhà có người thai-nghén sắp đến ngày khai-hoa mãn-nguyệt, ai là không bối rối. Nên vào nhà thương hay nên đẻ ở nhà? Đẻ ở nhà thì sắm sửa thế nào? Nếu không có bà tầm thì dỡ lấy làm sao? Muốn khỏi phải lo về câu ấy thì nên mua ngay một quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » và cứ theo đấy mà làm.

Khi trong nhà có trẻ-con lại nhiều điều lo ngại hơn nữa. Lúc nó ăn cho thì nuôi thế nào cho nó cứng cáp chóng nhớn? Lúc trẻ thôi bú thì cho ăn những vị gì? Khi no ấm đâu, không chịu chơi thì cả nhà lo ngại. Đứa bé chỉ giở giời soàng hay là đang mang bệnh gì nặng? Nếu hơi một tý đã đi tìm thầy thuốc thì vừa tốn tiền mà nhiều khi vô ích. Không gì bằng có một ông thầy thuốc sẵn ngay ở trong nhà, nghĩa là mua một quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM ». Đứa bé ho ư? Nó còm ư? Cứ tìm những chữ ấy mà tra, sẽ biết ngay bệnh soàng hay bệnh nặng. Bệnh soàng thì ta chữa lấy, bệnh nặng thì ta biết mà đi tìm thầy.

Quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » của ông y-sỹ Nguyễn-văn-Luyện có ích là thế, cho nên từ Nam chí Bắc không có tờ báo nào là không khen ngợi: ngoài Bắc thì có báo *Trung-bắc Tân-văn, Trung-hòa Nhật-báo, Thực-nghiệp Dân-báo, Vệ-sinh-Báo,* trong Nam thì có *Trung lập-Báo, Lục-tỉnh Tân-Văn,* vân vân.

Quan Bắc-sỹ Coppin có làm bài tựa để giới-thiệu cùng quốc-dân. Và lại các chư tôn đã tin dùng sách này đến mấy nghìn quyển thì đủ biết rằng quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » là sách rất hợp thời và thiết dụng hàng ngày trong gia-đình.

Sách « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » bán ở các hàng sách Hanoi và các tỉnh và ở hiệu thuốc **CHASSAGNE.**

Sách giấy 200 trang, có nhiều hình vẽ, giá 0$75.

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm sản nước Nam.
Có xưởng tại Đáp-cầu, [illegible]

HIỆU KIM HOÀN 玉成
NGỌC-THÀNH
161, Rue des Changeurs, Hanoi
Đủ các thứ đồ vàng bạc.
Gởi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân.

Dépuratif Ribal
Thuốc lọc huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
81, phố Paul-Bert, Hanoi

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm to!!!

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ *« Tonique Tonkinois »* là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trong thứ tư tờ báo này.

CHƯ TÔN!

ai muốn ngăn ngừa cho thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỨT LÀ
Khan cổ, đau dóc giong,
yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN

VALDA

Hơi thở đã thong mà lại được
Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dầu có thở hít buổi bậm dơ dáy
hay là có vật độc.
Thì cũng Khỏi lo đau
Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng,
nóng lạnh cũng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc
đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp
có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, *vân vân...*

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
3002

Âu Tây tư-tưởng

DỊCH-VĂN THƯ-XÃ
Bắc-kỳ thống-sứ đại-thần ROBIN đại-nhân sáng lập
E. VAYRAC và NG.-V.-VĨNH làm chủ-nhận

Khởi đầu xuất-bản « Truyện Ba người ngự-lâm pháo-thủ », in từng quyển nhỏ vừa bỏ túi, 72 trang có bìa, mỗi quyển có tóm các hồi trước để ai mua quyển nào xem cũng biết đầu đuôi.

Mỗi quyển . . . . 0$03

Hiện đã in ra được bốn quyển: một quyển tựa Dịch-văn thư xã, nguyên-văn của ông E. VAYRAC, NGUYỄN-VĂN-VĨNH *dịch, và ba quyển đầu « NGỰ LÂM PHÁO THỦ ».*

Sau này mỗi tháng in ra hai quyển là ít. Quí khách các nơi xa có thể gửi mua xa quyển kịp rồi.

Ai gửi mua xin cứ viết thư và gửi tiền đến [illegible]

• *Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:*

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, *vân vân...*

Giá bán: 0$85 một lọ

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
3002

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghíp.

Mắc bệnh ghíp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghíp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets
3001

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

HIỆN ĐƯƠNG BÁN VÀ BÁN SUỐT THÁNG HAI, VẢI TRẮNG

Vải trắng hiệu G M R chiều rộng 80 c/m . . .	một thước	0$38
Vải Shirting làm áo gối và làm đệm chiều rộng 80 c/m.	«	0,45
Vải Breale hạng fine may quần áo, chiều rộng 80 c/m .	«	0,65
Vải Linon may quần áo chiều rộng 80 c/m.	«	0 85
Vải đề may lót, chiều rộng 80 c/m	«	0,95
Vải Batiste, chiều rộng 80 c/m	«	1 75
Khăn mặt tổ ong, 80 × 471 c/m một tá		2,80
—		2,95
Khăn giải bàn một tá		5.30
Khăn giải dường 290 × 200 mỗi chiếc		6,20
Vải buồm chiều rộng 60 c/m	một thước	0,70
Vải giải bàn chiều rộng 160 c/m, một thước . . .	«	1,80
Áo gối 60 × 60 c/m, một cái		1,80
Vải may quần áo tắm chiều rộng 160 c/m . . .	một thước	3,00
Vải giải dường chiều rộng 240 c/m	«	2,50
Khăn lau métis liteaux rouges 70 × 54 c/m, một tá		3,00

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nòi giống của chúng ta: ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không đề phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời-khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mất xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được để chi tiền giấy quấn-báo.

[illegible]

Pour soigner vos douleurs soignez vos reins !

Lorsque les reins sont faibles (mal de dos) les impuretés et l'acide urique restent dans le sang.

Le lumbago, les douleurs du rhumatisme, de la sciatique, de la goutte, les enflures des chevilles sont soulagés et, peu à peu disparaissent par l'emploi des Pilules Foster qui fortifient les reins et chassent l'acide urique.

Les hommes comme les femmes, dont si souvent la santé laisse à désirer par suite de nombreux malaises: vertiges, lassitude, fourmillements dans les doigts, points noirs devant les yeux, albumine dans les urines, ont intérêt à employer les Pilules Foster; elles donnent dans ces cas des résultats souvent inespérés.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie
La boîte: 7 fr. 80 — La double-boîte: 14 fr.
Toutes Ph^ies ou f^rs, H. Binac, pharmacien,
25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

PHẢI LÀM SAO

những người YẾU ĐUỐI, MỎN MỎI
những người mà PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU!
Dùng **VỊ TRỪ TRÙNG ĐỘC** và **BỔ** là

La SOLUTION PAUTAUBERGE

có vị CRÉOSOTE và vị BỔ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX
Uống vô hại tì, hiệu nghiệm về CẢM-HO lâu năm ho
TỨC NGỰC đau KHIỀU XƯƠNG, GẦY GÒ. Ăn
NGON có SỨC, hết đàm và ngừa

HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, PARIS et toutes Pharmacies.

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 15 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe [illegible] *BOBILLOT*
[illegible]

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

XIN LƯU-Ý — XIN ĐỌC

QUÀ BIẾU

CỦA HIỆU BÀO-CHẾ **CHASSAGNE**, 59, RUE PAUL BERT, HANOI

Nhân dịp tết nguyên-đán. — Kể từ ngày mùng mười cho đến 30 tháng giêng ta ai mua thuốc tới 0$50, ban-hiệu sẽ biếu một lọ nhỏ rượu bổ.

VIN TONIQUE RÉGÉNÉRATEUR
CỦA GIÁO-SƯ J. K. WATSON

là một thứ thuốc bổ rất mạnh nhất để trị các bệnh huyết-sưng; đau gân, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng.

AI MUA THUỐC TỪ 2$00

trở lên, tuy theo món hàng mua nhiều ít, bản-hiệu sẽ biếu một lọ rượu mùi rất quý, hoặc một lọ nước hoa Piver, hoặc một con giao cạo Apollo, hoặc một lọ nước hoa thượng hạng của nhà Giraud hay nhà Moulinard.

NHỮNG CÁC QUÝ-KHÁCH Ở XA

gửi thư về mua hàng mà có gửi tiền đủ số hoặc suýt soát thì cũng được phần biếu. E. LAFON & R. LACAZE, Successeurs

---

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp
Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-Linh ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số [illegible]

CỨ ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

VIN KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre:* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ÉLIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3063

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.
3067

BOLINDER'S

MÁY MỐT-TƠ CHẠY BẰNG HUILE LOURDE

Máy mốt-tơ tàu thủy.
Máy thụt dùng để lấy nước vào ruộng.
Máy điện-khí.

Đã có đặt máy ở xứ này, chạy 15 năm trời nay vẫn tốt.

Hỏi tại: M. Jacotot, Hôtel Continental, Saigon
Từ nay đến 28 Février này thì viết thơ hỏi tại: Boîte postale, nº 41, Haiphong

---

BỊNH TIÊM-LA

Trị cách mới, có thuốc uống vào lỗ miệng,

thuốc liều **SIGMARGYL**

Thuốc liều Sigmargyl, *trong đời có một, hiệu-nghiệm hơn hết, có gồm ba vị thuốc giỏi trị bịnh tiêm-la đã có danh.*

Thuốc liều Sigmargyl, *uống vào, bất kỳ bịnh lâu mau, vít tích lành liền, máu me tươi tốt lại, rất lẹ.*

Thuốc liều Sigmargyl, *không độc-địa, uống khỏi lo hư động đau trong bao-tử cùng trong ruột gan chi cả.*

Thuốc liều Sigmargyl, *nhiều quan thầy trị bịnh tiêm-la giỏi, đã có dùng thường, cho là thuốc linh thiệt, không khi nào sơ thất.*

Thuốc liều Sigmargyl, *uống thế thuốc chích hay thật, dùng đã ít hao tốn, lại kinh đao.*

Nói tóm lại, thuốc ấy linh hay đã nhiều quan Lương-y cao học nhận chắc, muốn tường rõ thì hỏi cùng các tiệm thuốc bài rao, nói về:

Bịnh tiêm-la và cách trị bằng thuốc
SIGMARGYL

Hãng làm: LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE, 2, Place du Théâtre-Français, PARIS
Thuốc liều SIGMARGYL *có bán cùng các nhà bán thuốc.*

Certifié [illegible]
Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN